

1. Проблемні питання органів місцевого самоврядування та пропозиції щодо їх вирішення у сфері місцевих фінансів

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
1.	<p>ПДФО</p> <p>Розбалансування бюджетів місцевого самоврядування і, як наслідок, скорочення фінансування бюджетних програм, спричинене втратою надходжень ПДФО через недотримання юридичними особами-податковими агентами (в т.ч. державними підприємствами, установами) норм законодавства і здійснення перереєстрації (без зміни місця розташування) підприємств, установ посеред бюджетного року і зміну бюджету сплати податків.</p>	<p>Закріпити в Податковому кодексі України норми, які забезпечать:</p> <ul style="list-style-type: none"> - контроль з боку контролюючих органів за дотриманням платниками порядку сплати ПДФО до відповідних місцевих бюджетів у разі зміни місцезнаходження суб'єкта господарювання та його реєстрації як платника податків за новим місцезнаходженням серед бюджетного періоду; - встановлення відповідальності для платників за порушення ними порядку сплати ПДФО до відповідних місцевих бюджетів серед бюджетного періоду.
2.	<p>ПДФО</p> <p>Втрати надходжень ПДФО бюджетами громад через відсутність контролю з боку контролюючих органів за дотриманням платниками податків порядку сплати (перерахування) податку до відповідного бюджету, встановленого Податковим та Бюджетним кодексами України, а саме за місцезнаходженням (розташуванням) юридичної особи, її філії, відділення, інших відокремлених підрозділів в обсягах податку, нарахованого на доходи, що виплачуються фізичним особам - найманим працівникам</p>	<p>Закріпити в Податковому кодексі України норми, які забезпечать:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зарахування податку на доходи фізичних осіб, який сплачується податковим агентом за працівників будь-якого підрозділу юридичної особи до бюджетів місцевого самоврядування за фактичним місцезнаходженням таких підрозділів; - контроль з боку контролюючих органів за дотриманням платниками порядку сплати ПДФО до відповідних місцевих бюджетів за фактичним місцезнаходженням будь-якого із підрозділів; - встановлення відповідальності для платників за порушення ними порядку сплати ПДФО до відповідних місцевих бюджетів за місцезнаходженням підрозділів .

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
3.	<p>ПДФО</p> <p>Недостатність фінансового ресурсу бюджетів територіальних громад на забезпечення реалізації перекладених державою на місцеве самоврядування видатків та повноважень (забезпечення соціальних держаних програм, пільгового перевезення, утримання закладів освіти та охорони здоров'я, підвищення заробітної плати та ін.) без належного збільшення дохідних джерел.</p>	<p>Пунктом 1.2 статті 7 Висновку Єврокомісії від 17 червня 2022 року щодо заявки України на членство в Європейському Союзі, як позитив відзначено фінансове підкріплення реформи децентралізації збільшенням ПДФО для бюджетів місцевого самоврядування до 64%.</p> <p>Внести змін до Бюджетного кодексу України, якими закріпити на постійній основі зарахування до бюджетів місцевого самоврядування 64% ПДФО та подальше щорічне збільшення такої частки до 80% у 2026 році (64% – у 2024 р., 70% – у 2025 р., 75% – у 2026 р., 80% – з 2027 р.).</p> <p>Встановлення на постійній основі зарахування до бюджетів територіальних громад 64% ПДФО це дотримання Меморандумів від 9 лютого 2021 року та від 30 вересня 2021 року про взаєморозуміння щодо врегулювання проблемних питань у сфері централізованого постачання теплової енергії та постачання води між Кабінетом Міністрів України, НАК «Нафтогаз України», НКРЕКП та Асоціацією міст України.</p>
4.	<p>«ВІЙСЬКОВЕ» ПДФО</p> <p>Розбалансування бюджетів місцевого самоврядування та послаблення децентралізованої системи підтримки сил безпеки та оборони внаслідок вилучення з місцевих бюджетів на користь держбюджету з 1 жовтня 2023 року і на період дії воєнного стану надходжень ПДФО з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями, поліцейськими та особами рядового і начальницького складу (проект № 10037). Втрати місцевих бюджетів 01.10.2023 до кінця 2023 року 25,8 млрд гривень та у 2024 році – 93,7 млрд гривень.</p>	<p>Внести зміни до Бюджетного кодексу України, якими відновити основні норми Кодексу, відповідно до яких ПДФО з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями, поліцейськими та особами рядового і начальницького складу зараховується до місцевих бюджетів.</p>
5.	<p>ВИДАТКИ НА БЕЗПЕКУ ТА ОБОРОНУ</p> <p>Відсутні чіткі положення про можливості долучення органів місцевого самоврядування до матеріального забезпечення</p>	<p>1. Внести зміни до Бюджетного кодексу України, якими дозволити фінансувати з усіх місцевих бюджетів заходи, спрямовані на посилення обороноздатності і безпеки держави та</p>

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
	<p>Збройних Сил України, військових формувань та правоохоронних органів в умовах воєнного стану. Це у майбутньому може призводити до неоднозначного їх тлумачення наглядовими органами.</p> <p>Також у цьому контексті важливим є збереження положень про дистанційні засідання (дистанційна участь всіх депутатів), у разі введення воєнного, надзвичайного стану, запровадження інших обмежень на пересування осіб чи проведення зібрань у встановленому законом порядку. Це дозволить радам зберігати дієздатність і належно працювати у складних умовах особливих правових режимів і відповідно ухвалювати необхідні рішення, зокрема, щодо безпеки та оборони.</p>	<p>надати право виконавчому комітету сільської, селищної, міської ради територіальної громади, територія якої тимчасово окупована та не прийнято рішення про утворення військової адміністрації населеного пункту (населених пунктів), приймати рішення: за поданням місцевих фінансових органів щодо відповідного місцевого бюджету (проект № 9560-1).</p> <p>2. Внести зміни до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», які пропонують розширити делеговані повноваження виконавчих органів рад з надання фінансової та матеріальної підтримки сектору безпеки і оборони у період дії воєнного стану, а також врегулювати порядок проведення дистанційних засідань місцевих рад (проект №9559-2).</p>
6.	<p>РІЗНИЦЯ У ТАРИФАХ</p> <p>Відсутність належної компенсації фінансових втрат бюджетів місцевого самоврядування внаслідок рішення держави щодо тарифів теплової енергії, послуг з централізованого опалення та гарячої води, послуг з постачання теплової енергії та гарячої води. Через рішення держави виникла різниця у тарифах, спричинена невідповідністю фактичної вартості теплової енергії, послуг з централізованого опалення та гарячої води, послуг з постачання теплової енергії та гарячої води тарифам, що затверджувалися та погоджувалися органами державної влади чи органами місцевого самоврядування.</p>	<p>Передбачити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам для погашення різниці в тарифах, яка виникла у зв'язку з невідповідністю фактичної вартості теплової енергії, послуг з централізованого опалення та гарячої води, послуг з постачання теплової енергії та гарячої води тарифам, що затверджувалися та погоджувалися органами державної влади чи органами місцевого самоврядування, в обсязі 53 млрд гривень, в тому числі 36 млрд гривень, яка утворилася на кінець опалювального сезону 2021/2022, 17 млрд гривень за опалювальний період 2023/2024. Це обов'язково необхідно для забезпечення безперебійного постачання мешканцям громад тепла і гарячої води.</p>
7.	<p>ВИДАТКИ НА ВПО</p> <p>Нестача фінансових ресурсів у органів місцевого самоврядування для забезпечення належних умов проживання у територіальних громадах внутрішньо переміщених осіб, повільні темпи</p>	<p>Внести зміни до Бюджетного кодексу України про надання бюджетам територіальних громад з державного бюджету субвенції для забезпечення належних умов проживання у територіальних громадах внутрішньо-переміщених осіб. Передбачити відповідну субвенцію у Державному бюджеті України.</p>

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
	відновлення пошкодженого майна (будинків) жителів громад, що зазнали пошкоджень, знищення внаслідок збройної агресії рф.	
8.	<p>ВІДНОВЛЕННЯ ОБ'ЄКТІВ ІНФРАСТРУКТУРИ ГРОМАД</p> <p>Нестача фінансових ресурсів у органів місцевого самоврядування на проведення відновлення об'єктів критичної інфраструктури, закладів освіти та охорони здоров'я, житлових будинків, дорожнього покриття, що зазнали пошкоджень, зруйновані внаслідок збройної агресії рф.</p>	<p>Передбачити у Державному бюджеті України спеціальний Фонд ліквідації наслідків збройної агресії рф та відповідні субвенцій (дотацій) на відновлення.</p>
9.	<p>МІСЦЕВІ ПОДАТКИ</p> <p>Втрати бюджетів громад через зменшення державою бази та об'єктів оподаткування місцевими податками та зборами, розширення податкових пільг. Держава порушує права органів місцевого самоврядування самостійно встановлювати ставки та пільги з місцевих податків та зборів на своїх територіях, які визначені Конституцією України, Податковим кодексом України, Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», Європейською хартією місцевого самоврядування.</p>	<p>Внести зміни до ПКУ та скасувати усі наявні пільги з місцевих податків та зборів.</p> <p>Закріпити виключно за органами місцевого самоврядування право встановлювати пільги з місцевих податків і зборів (дотримання положень частини 3 статті 9 Європейської хартії місцевого самоврядування).</p> <p>У разі якщо парламентарі та урядовці приймають рішення, які призводять до зменшення та втрат надходжень місцевих податків та зборів, лишають бюджети громад належних їм власних надходжень в обов'язковому порядку передбачати з державного бюджету бюджетам ОМС додаткову дотацію на компенсацію втрат доходів місцевих бюджетів внаслідок прийнятих державою рішень, як це передбачено чинним законодавством.</p>
10.	<p>ПОДАТКИ НА НЕРУХОМІСТЬ</p> <p>Втрати бюджетами громад надходжень по платі за землю та податку на нерухомість через відсутність з різних причин повної бази об'єктів оподаткування в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно та Державному земельному кадастрі, на підставі даних яких контролюючими органами здійснюється нарахування зазначених податків</p>	<p>Внести зміни до Податкового кодексу України, ЗУ «Про місцеве самоврядування в Україні», якими:</p> <ul style="list-style-type: none"> - надати органам місцевого самоврядування (далі – ОМС) повноваження з формування та ведення Місцевих фіскальних реєстрів; - визначити дані Місцевих фіскальних реєстрів підставою для нарахування плати за землю та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки;

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
		<p>– визначити законодавчі підстави щодо перенесення інформації, яка міститься в архівах Бюро технічної інвентаризації до 01.01.2013 про нерухоме майно, що є у власності юридичних та фізичних осіб, з паперових носіїв на електронні для подальшого наповнення Місцевих фіскальних реєстрів;</p> <p>- наділити ОМС функціями визначення площі та розрахунку нормативної грошової оцінки земельних ділянок, інформація про які не внесена до відомостей Державного земельного кадастру, результат розрахунку буде оформлений уповноваженим підрозділом ОМС у вигляді довідки про нормативну грошову оцінку земельних ділянок, дані якої увійдуть до бази Місцевих фіскальних реєстрів;</p> <p>– законодавчо врегулювати надання доступу ОМС до Інформаційно-комунікаційної системи Державної податкової служби України «Податковий блок» з метою перегляду інформації про зареєстрованих платників на території громади, об'єктів оподаткування, особових рахунків платників по місцевих податках і зборах, а також забезпечення повноцінного обміну інформацією, передбаченого абзацами 4-7 підпункту 12.3.3. пункту 12.3 статті 12 Податкового кодексу України, оскільки передбачений обмін інформацією через інформаційно-телекомунікаційну систему «Електронний кабінет» та інформаційно-аналітичну систему «LOGICA» досі є недосконалим, неінформативним, неповноцінним. Це також дозволить ОМС забезпечити об'єктивний підхід до планування дохідної частини бюджетів по джерелах, належне виконання затверджених показників за доходами, своєчасно та в повному обсязі здійснювати видатки бюджету, а також забезпечить виконання норм статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» в частині делегованих повноважень, а саме здійснення контролю за дотриманням зобов'язань щодо</p>

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
		<p>платежів до місцевого бюджету на підприємствах і в організаціях незалежно від форм власності;</p> <p>- визначити виконавчі органи ОМС контролюючими органами в частині дотримання платниками зобов'язань щодо платежів до місцевого бюджету з метою забезпечення виконання норм статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» в частині делегованих повноважень, а саме здійснення контролю за дотриманням зобов'язань щодо платежів до місцевого бюджету на підприємствах і в організаціях незалежно від форм власності.</p>
11.	<p>ПЛАТА ЗА ЗЕМЛЮ</p> <p>Недонадходження до бюджетів місцевого самоврядування коштів земельного податку через пільгу платникам єдиного податку, яким надано земельні ділянки на праві постійного користування/приватної власності, не сплачують земельний податок, за землі які використовуються ними для впровадження підприємницької діяльності.</p> <p>На підставі пп.4 п. 297.1 ст. 297 Податкового кодексу України фізичні особи-підприємці та юридичні особи, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності звільняються від обов'язку нарахування, сплати та подання податкової звітності, зокрема з податку на майно (в частині земельного податку). Водночас, для платників єдиного податку, які користуються земельною ділянкою на правах оренди, сплата орендної плати є обов'язковою.</p>	<p>Привести до єдиних засад порядок сплати земельного податку платниками єдиного податку, тобто, скасувати норму, визначену пп.4 п. 297.1 ст. 297 Податкового кодексу України, в частині звільнення платників єдиного податку від сплати податку на землю.</p>
12.	<p>ПЛАТА ЗА ЗЕМЛЮ</p> <p>Втрати бюджетами громад орендної плати за землю в частині земельних ділянок, які продаються на земельних торгах, нормативно-грошова оцінка (далі – НГО) яких проводиться</p>	<p>Внести зміни до Податкового кодексу України, до пункту 271.2. статті 271, якими передбачати, що рішення рад щодо НГО земельних ділянок несільськогосподарського призначення за межами населеного пункту офіційно оприлюднюється</p>

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
	<p>вперше, через неможливість виставлення їх на торги до часу набрання чинності їх НГО.</p> <p>ПКУ (пункт 271.2 статті 271) визначено що рішення рад щодо НГО земельних ділянок офіційно оприлюднюється відповідним ОМС до 15 липня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування НГО земель, в іншому разі норми відповідних рішень застосовуються не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим періодом.</p> <p>Бюджети втрачають надходження, через неможливість виставити земельні ділянки на торги, а потенційні землекористувачі вигоду та прибутки через неможливість отримати та користуватись такими ділянками.</p>	<p>відповідним органом місцевого самоврядування та вступає в дію через місяць з дати оприлюднення даного рішення.</p> <p>Також врегулювати видачу витягу про нормативну грошову оцінку для земельних ділянок без кадастрових номерів, на які видані державні акти старого зразка.</p> <p>Внести зміни до ПКУ в частині застосування НГО щодо земельних ділянок, для їх продажу або продажу прав на них на конкурентних засадах (на земельних торгах) з дня офіційного оприлюднення таких рішень радами.</p>
13.	<p>ПЛАТА ЗА ЗЕМЛЮ</p> <p>Невиконання Кабміном вимог Закону №2836 від 13.12.2022 в частині приведення своїх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом і в терміни визначені цим Законом, через що досі відсутній Перелік суб'єктів космічної діяльності, які звільняються від сплати земельного податку за ділянки виробничого призначення до 1 січня 2033 року відповідно до пункту 1 підрозділу 6 розділу XX ПКУ і як наслідок в ЗУ Про держбюджет на 2024 рік не передбачена компенсація втрат доходів місцевих бюджетів внаслідок наданих державою податкових пільг зі сплати земельного податку суб'єктам космічної діяльності.</p>	<p>Прийняти Кабміном постанову про затвердження Переліку суб'єктів космічної діяльності, які звільняються від сплати земельного податку за ділянки виробничого призначення до 1 січня 2033 року та внести зміни до ЗУ Про держбюджет на 2024 рік передбачити додаткову дотацію з державного бюджету місцевим бюджетам на компенсацію втрат доходів місцевих бюджетів внаслідок наданих державою податкових пільг зі сплати земельного податку суб'єктам космічної діяльності</p>
14.	<p>ПОДАТОК НА НЕРУХОМЕ МАЙНО, ВІДМІННЕ ВІД ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ</p> <p>Втрати бюджетів територіальних громад від недоотримання податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, спричинені застосуванням індивідуальної податкової консультації відповідно до якої «не виникають податкові</p>	<p>Внести зміни до підпункту 266.1.1 пункту 266.1 статті 266 Податкового кодексу України, виклавши його в такій редакції:</p> <p>«266.1.1 Платниками податку є фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які є власниками об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, та юридичні особи, які використовують об'єкти житлової та/або нежитлової</p>

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
	зобов'язання з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, в частині об'єктів нерухомості, які є державною власністю та закріплені за ним на праві господарського відання, оскільки згідно з підпунктом 266.1.1 пункту 266.1 статті 266 Податкового кодексу України платниками податку визначені власники об'єктів нерухомості.».	нерухомості державної та комунальної власності на праві господарського відання.».
15.	<p>АДМІНІСТРУВАННЯ МІСЦЕВИХ ПОДАТКІВ ТА ЗБОРІВ</p> <p>Недосконале адміністрування місцевих податків і зборів не дає можливості контролювати органам місцевого самоврядування повноту надходжень до бюджетів територіальних громад (місцевих податків і зборів, в т.ч. земельного податку з фізичних осіб, податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки).</p> <p>Постійний процес реорганізації податкової служби, що супроводжується частою зміною адміністраторів земельного податку з фізичних осіб, негативно відображається на ефективній взаємодії підрозділів податкових органів з органами місцевого самоврядування та платниками податків - фізичними особами.</p> <p>Збільшення кількості скарг платників податків на завищені суми нарахованого земельного податку з фізичних осіб або відсутність платників у реєстрах.</p> <p>При автоматичному оновленні на рівні ДПС АС «Податковий блок» внесена інформація по платниках податку та нарахованих сумах податку може зникати та/або суттєво відрізнятися від попередньої інформації, що також негативно впливає на нараховані суми та стан надходжень земельного податку до місцевого бюджету, відповідно.</p>	<p>1. На рівні держави розробити єдине ліцензійне програмне забезпечення з обліку місцевих податків в громадах, що дасть змогу вести актуальний податковий облік платників податків та об'єктів оподаткування на території громади та контролювати надходження.</p> <p>Вказане дасть можливість більш об'єктивно розуміти податковий потенціал громади, прогнозувати дохідну та видаткову частину бюджету, а також аналізувати необхідність підвищення чи зниження ставок місцевих податків в залежності від ситуації, що складається на території громади.</p> <p>2. Посилити контроль контролюючими органами щодо правильності нарахування, повноти, своєчасності та сплати податків і зборів, що зараховуються до бюджетів місцевого самоврядування.</p> <p>3. Закріпити виключно за органами місцевого самоврядування право встановлення пільг з місцевих податків і зборів (дотримання положень частини 3 статті 9 Європейської хартії місцевого самоврядування); забезпечення оподаткування всіх об'єктів нерухомого майна, а не лише тих, що зареєстровані в реєстрі речових прав з 2013 року; надання органам місцевого самоврядування повноважень з формування та ведення муніципальних фіскальних реєстрів.</p> <p>4. Проводити подальший розвиток електронних сервісів для платників податків, удосконалення механізму протидії</p>

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
		ухиленню від сплати податків, наближення податкового законодавства України до законодавства ЄС. Подальше налагодження обміну інформацією між податковими органами та органами місцевого самоврядування, зокрема щодо сплати податків та зборів у розрізі платників податків.
16.	<p align="center">УДОСКОНАЛЕННЯ ОБМІНУ ІНФОРМАЦІЄЮ МІЖ КОНТРОЛЮЮЧИМИ ОРГАНАМИ ТА ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ</p> <p>Обмеженість форм надання контролюючим органам в електронному вигляді інформації щодо ставок та податкових пільг із сплати місцевих податків та/або зборів, затверджених постановою КМУ №1330 від 28.12.2020, не дає можливості ОМС в повному обсязі та достовірно перенести рішення по ставках та пільгах у запропоновані форми для подальшого адміністрування ДПС таких податків.</p> <p>Обмеженість цих форм не забезпечує повноту оподаткування контролюючими органами місцевими податками та зборами в подальшому.</p> <p>Не надання контролюючими органами органам місцевого самоврядування інформації, передбаченої вимогами ПКУ (про суми нарахованих та сплачених податків та/або зборів, суми податкового боргу та надмірно сплачених до місцевих бюджетів податків та/або зборів на відповідних територіях; про суми списаного безнадійного податкового боргу; суми розстрочених і відстрочених грошових зобов'язань та/або податкового боргу платників податків, які повинні бути сплачені до місцевих бюджетів на відповідних територіях; суми наданих податкових пільг, включаючи втрати доходів бюджету від їх надання; в тому числі зазначена звітність у розрізі платників податків)</p>	<ol style="list-style-type: none"> Внести зміни до Порядку та форм надання контролюючим органам в електронному вигляді інформації щодо ставок та податкових пільг із сплати місцевих податків та/або зборів, затвердженого постановою КМУ №1330 від 28.12.2020, відповідно до зауважень наданих АМУ на урядовому комітеті 25.09.2023. Забезпечити виконання контролюючими органами норм ПКУ в частині надання ОМС в повному обсязі інформації передбаченої підпунктом 12.3.3 пункту 12.3 статті 12 ПКУ.

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
17.	<p>ОБМІН ІНФОРМАЦІЄЮ МІЖ ОМС ТА ДПС</p> <p>Втрата (недонадходження) до бюджетів територіальних громад податкових надходжень через недоліки у взаємодії ОМС та податкових органів.</p> <p>Недонадходження податків до бюджетів територіальних громад через відсутність у органів місцевого самоврядування актуальної податкової інформації, зокрема інформації про суми нарахованих, сплачених, надмірно сплачених податків і зборів до місцевих бюджетів на відповідних територіях; суми податкового боргу та суми списаного податкового боргу; розстрочені і відстрочені суми податкового боргу і грошових зобов'язань платників податків; суми наданих податкових пільг у розрізі платників податків.</p>	<p>Удосконалити систему обміну інформацією між органами, що контролюють справляння надходжень бюджету, та органами місцевого самоврядування:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. На виконання постанови КМУ від 16.06.2021 № 627 забезпечити надання повної інформації місцевим бюджетам через інформаційно-аналітичну систему управління планування та виконання місцевих бюджетів «LOGICA» та передбачити можливість отримання зведеної інформації про сплату суб'єктом господарювання всіх податків із зазначенням коду економічної діяльності суб'єкта та відмінити наказ Міністерства фінансів України від 23.11.2020 «Про затвердження Порядку надання звітності в розрізі платників податків органам місцевого самоврядування», яким передбачена електронна взаємодія ДПС та органів місцевого самоврядування через ІТС «Електронний кабінет», як такий, що є неактуальним після прийняття постанови КМУ від 16.06.2021 № 627 та надання інформації місцевим бюджетам через інформаційно-аналітичну систему управління планування та виконання місцевих бюджетів «LOGICA». 3. Доповнити аналітичну систему управління планування та виконання місцевих бюджетів «LOGICA» інформацією про реалізацію тютюнових виробів та пального в розрізі суб'єктів господарювання, яка наявна в ДПС України. 4. Надати співробітникам органів місцевого самоврядування повноцінний доступ до інформаційних баз ДПС в частині місцевих податків, до звітності юридичних осіб та нарахувань фізичним особам місцевих податків та зборів. 5. Надати органам місцевого самоврядування доступ до Державного реєстру фізичних осіб - платників податків з метою прийняття рішень про надання соціальних послуг (догляд вдома, стаціонарний догляд). Інформація необхідна ОМС також

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
		<p>для розрахунку права на компенсацію фізичним особам, що надають соціальні послуги. Створити єдину базу отримувачів допомоги по Україні та організувати спрощений оперативний обмін інформацією з податковими органами та Центром зайнятості.</p> <p>6. Об'єднати бази даних Державної податкової служби України та Державного реєстру речових прав, для більш ефективного нарахування податків, а також надати відповідний доступ до даних ОМС. Це необхідно для своєчасного отримання достовірної інформації при укладанні цивільно-правових угод фізичними та юридичними особами реєстрації нових прав на земельні ділянки, об'єктів нерухомого майна відмінного від земельної ділянки та вносити зміни до переліку платників податків.</p>
18.	<p>ФІНАНСУВАННЯ ОСВІТНЬОЇ СФЕРИ</p> <p>Недофінансування освітніх послуг через дефіцит освітньої субвенції, недосконалість формули освітньої субвенції, непередбачення фінансування з державного бюджету впровадження реформи «Нова українська школа», відсутність державної підтримки щодо фінансування дошкільної та позашкільної освіти, підтримки дітьми з особливими освітніми потребами.</p> <p>Недостатній обсяг освітньої субвенції для забезпечення виплат заробітної плати працівникам у повному обсязі спричиняє і посилення видаткового навантаження на бюджети місцевого самоврядування у цих питаннях. Органи місцевого самоврядування у разі спроможності дофінансовують із місцевого бюджету заробітні плат та надбавки освітянам.</p> <p>Обсяг фінансового ресурсу освітньої не забезпечує потребу в коштах на здійснення і обов'язкових виплат відповідно до</p>	<p>1. З метою забезпечення належного фінансування освітньої сфери На 2024 рік передбачити освітню субвенцію місцевим бюджетам в обсязі 110 млрд гривень. Органи місцевого самоврядування у разі спроможності дофінансовують із місцевого бюджету заробітні плат та надбавки освітянам, зокрема у 2022-2023 роках територіальні громади спрямували на погашення дефіциту освітньої субвенції 4,5 млрд гривень. З метою забезпечення державних гарантій педагогічним працівникам, недопущення утворення кредиторської заборгованості зі зарплаті на 2024 рік обсяг освітньої субвенції має бути на рівні 110 млрд гривень. Також зберегти на рахунках бюджетів місцевого самоврядування відповідні залишки освітньої субвенції 2023 року.</p> <p>2. З метою забезпечення державних гарантій педагогічним працівникам, недопущення утворення кредиторської заборгованості зі зарплаті необхідно збільшити обсяг освітньої субвенції бюджетам місцевого самоврядування на 2024 рік</p>

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
	чинного законодавства, що призведе до утворення кредиторської заборгованості по заробітній платі.	<p>шляхом перегляду параметрів, що застосовуються для розрахунку, та не застосовувати знижувальний коефіцієнт.</p> <p>3. Внести зміни до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Бюджетного кодексу України, Порядку та умов надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 р. № 6 в частині спрямування коштів на виплату зарплати працівникам дошкільних та позашкільних закладів, мистецьких освітніх закладів та непедагогічному персоналу закладів загальної середньої освіти за рахунок коштів державного бюджету.</p> <p>4. Запровадити освітню субвенцію на оплату праці педагогічним працівникам закладів дошкільної, позашкільної освіти та мистецьких освітніх закладів.</p> <p>5. Внести змін до Формули освітньої субвенції, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України 27.12.2017 № 1088, якими усунути недоліки Формули.</p> <p>6. Передбачити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на сучасне технічне оснащення освітнього процесу в умовах дистанційного навчання (ноутбуки для педагогів, зокрема сільських шкіл, серверів, розроблення програм).</p>
19.	<p>ХАРЧУВАННЯ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ ДІТЕЙ, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ ВНАСЛІДОК ВОЄННИХ ДІЙ</p> <p>Відсутність компенсації органам місцевого самоврядування додаткових видатків на забезпечення фінансування пільг наданих державою щодо безкоштовного харчування дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, у закладах освіти.</p>	<p>Передбачити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення встановлених державою пільг щодо безкоштовного харчування у закладах освіти дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, на 2024 рік в обсязі 20,1 млрд гривень.</p>

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
	<p>1 червня 2023 р. Кабінет Міністрів України прийняв постанову № 547 «Про внесення змін до Порядку надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів». Цим рішенням Уряд розширив коло осіб, які матимуть право претендувати на отримання пільг, до майже 1,64 млн осіб. Відповідно, потреба для забезпечення встановлених державою пільг щодо безкоштовного харчування дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, у закладах освіти складає: на 2023 рік (вересень-грудень) – 8,6 млрд гривень; на 2024 рік – 20,1 млрд гривень. При цьому необхідних коштів у державному бюджеті не передбачено.</p>	
20.	<p>ОПЛАТА ПРАЦІ ПЕДАГОГІЧНИМ ПРАЦІВНИКАМ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ</p> <p>Непосильне фінансове навантаження на бюджети місцевого самоврядування, спричинене змінами до Закон України «Про освіту», а саме статтею 57¹ Державні гарантії в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану, якою передбачено, що здобувачам освіти, працівникам закладів освіти, установ освіти, наукових установ, у тому числі тим, які в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану в Україні чи окремих її місцевостях, оголошених у встановленому порядку (особливий період) були вимушені змінити місце проживання (перебування), залишити робоче місце, місце навчання, незалежно від місця їх проживання (перебування) на час особливого періоду гарантується:</p> <ul style="list-style-type: none"> - збереження місця роботи, середнього заробітку, здійснення виплати стипендії та інших виплат, передбачених законом. 	<p>Виключити із статті 57¹ Закон України «Про освіту» норму щодо збереження середнього заробітку працівникам закладів освіти, установ освіти, з огляду на особливий режим роботи установ та закладів освіти в умовах воєнного стану або передбачити відповідне фінансове забезпечення цієї норми через освітню субвенцію.</p>
21.	<p>БУДІВНИЦТВО ТА ОБЛАШТУВАННЯ УКРИТТІВ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ</p>	<p>Передбачити програми у державному бюджеті для підтримки громад у питанні фінансування будівництва та облаштування бомбосховищ, укриттів на території закладів освіти.</p>

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
	<p>Фінансові труднощі територіальних громад щодо будівництва/реконструкції та облаштування споруд цивільного захисту (бомбосховищ, укриттів) на території закладів освіти. Як наслідок неможливість проведення навчання офлайн у закладах освіти. Фінансова потреба 737 територіальних громад складає 30,3 млрд гривень.</p>	<p>Також необхідно передбачити додаткове фінансування з державного бюджету на втілення змін генеральних планів населених пунктів і детальних планів територій з метою обов'язкового передбачення розгалуженої мережі облаштованих споруд цивільного захисту, які гарантують збереження здоров'я і життя людей під час обстрілів, повітряних атак тощо.</p>
22.	<p>ФІНАНСУВАННЯ ПОСЛУГ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я</p> <p>Недостатність фінансового ресурсу бюджетів територіальних громад на забезпечення реалізації перекладених державою на місцеве самоврядування видатків та повноважень у сфері охорони здоров'я.</p> <p>Відсутність фінансового ресурсу на компенсацію комунальних послуг та оплату та енергоносіїв у закладах охорони здоров'я у зв'язку з тим, що відшкодування даних послуг не включено у Програму медичних гарантій.</p>	<p>1. Збільшити тарифи на медичні послуги з надання первинної медичної допомоги (базову капітаційну ставку) на 2024 рік. Встановити базову капітаційну ставку за обслуговування одного пацієнта, що подав декларацію про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу у розмірі 1020 гривень.</p> <p>Відповідно на 2024 рік обсяг фінансування програми державних гарантій медичного обслуговування населення встановити на рівні не менше 165 млрд гривень.</p> <p>Це врахує зростання вартості лікарських засобів, забезпечить виконання урядової постанови від 13 січня 2023 р. № 28 «Деякі питання оплати праці працівників державних та комунальних закладів охорони здоров'я».</p> <p>2. Включити до пакету медичних послуг вартість комунальних послуг та енергоносіїв. Внести відповідні законодавства, якими включити вартість комунальних послуг та енергоносіїв до складу тарифу на капітаційну ставку при наданні первинної медичної допомоги та тарифу на медичну послугу при наданні вторинної медичної допомоги.</p>
23.	ГОРИЗОТАЛЬНЕ ВИРІВНЮВАННЯ	<p>Удосконалити механізм горизонтального вирівнювання податкоспроможності територіальних громад таким чином:</p>

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
	<p>Необхідність перегляду механізму горизонтального вирівнювання податкоспроможності місцевих бюджетів в умовах війни та повоєнного відновлення.</p> <p>Чинний механізм горизонтального вирівнювання податкоспроможності місцевих бюджетів має свою недосконалість. Чинний механізм призводить до незацікавленості місцевих органів влади у збільшенні надходжень до бюджету ПДФО, тому що збільшення надходжень до місцевих бюджетів ПДФО призводить до збільшення суми реверсної дотації та позбавлення органів місцевого самоврядування значного ресурсу.</p> <p>Також в умовах збройної агресії рф проти України бюджети територіальних громад зазнали відчутних втрат, у тому числі і фінансових. Зменшився загальний обсяг власних податкових надходжень бюджетів громад, тому бюджети гостро потребують ресурс на вирівнювання спроможності у період воєнного стану.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. При розрахунку горизонтального вирівнювання податкоспроможності бюджетів територіальних громад: враховувати кількість внутрішньо переміщених осіб; виключати надходження ПДФО осіб разового чи несистемного характеру; враховувати перехід платників на сплату ПДФО до інших бюджетів, а також у разі припинення діяльності суб'єктів господарювання; за основу використовувати показники надходжень ПДФО за попередній бюджетний рік. 2. Здійснювати коригування індексу податкоспроможності відповідних місцевих бюджетів в автоматичному режимі, застосовуючи електронний обмін інформацією між Міністерством фінансів України та ДПС України без необхідності подання довідок в паперовому вигляді. 3. На час дії воєнного стану не вилучати реверсну дотацію, а також призупинити дію норм законодавства щодо вилучення коштів реверсної дотації з бюджетів громад на один рік після завершення воєнного стану. 4. Застосування додаткової дотації з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу у зв'язку з повномасштабною збройною агресією рф для усунення недоліків системи горизонтального вирівнювання. Обсяг на 2024 рік дотації 33,4 млрд гривень. Протягом бюджетного року дотримуватися сталості бюджетного планування та підходів до розрахунків розподілу такої дотації між бюджетами територіальних громад.
24.	<p>АДМІНІСТРАТИВНІ ЗБОРИ</p> <p>Недонадходження (втрати) місцевих бюджетів в частині адміністративних послуг. Головна причина цього полягає в тому,</p>	<p>Створити зрозумілий та прозорий механізм з нарахування оплати та розрахунку розмірів адміністративних зборів, систематизувати положення чинних нормативно-правових актів</p>

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
	що окремі розміри плати за адміністративних послуги не переглядалися з 1993 року (нотаріальні дії ОМС, вартість 0,34 гривень), а окремі послуги безоплатні, що недостатньо для покриття собівартості надання таких послуг.	<p>шляхом прийняття єдиного законодавчого акта щодо адміністративних зборів.</p> <p>До прикладу, збільшити адміністративний збір за надання адміністративної послуги у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно. Та розмежовувати адміністративний збір в залежності від площі об'єкту нерухомого майна та суб'єкта права (фізична, юридична особа).</p>
25.	<p>СУДОВИЙ ЗБІР</p> <p>Покладення на ОМС обов'язку держави сплачувати виконавчий та судовий збір у справах, пов'язаних із виконанням завдань у сфері соціального захисту населення.</p>	<p>Встановити пільги щодо сплати судового збору за подання позовів щодо призначення і виплати всіх видів державної соціальної допомоги, компенсації виплат та доплат, установлених законодавством, а саме звільнити від сплати судового збору органи соціального захисту, або передбачити кошти в державному бюджеті для сплати судового збору за подання позовів щодо призначення всіх видів державної соціальної допомоги.</p>
26.	<p>ПІЛЬГОВЕ ПЕРЕВЕЗЕННЯ</p> <p>Відсутній компенсаторний механізм та фінансовий ресурс бюджетів територіальних громад на реалізацію перекладених державою повноважень на ОМС щодо пільгового перевезення та послуг зв'язку. У бюджетів територіальних громад відсутній фінансовий ресурс на реалізацію перекладених державою повноважень на органи місцевого самоврядування щодо пільгового перевезення та послуг зв'язку.</p> <p>Гарантовані державою пільги з перевезення окремих категорій громадян та послуг зв'язку продовжують залишатися без джерела фінансування з державного бюджету і в такий спосіб фінансування цих пільг перекладено на бюджети місцевого самоврядування.</p>	<p>З метою дотримання частини третьої статті 143 Конституції України, розподілу повноважень між державним та місцевими бюджетами необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Внести зміни до Бюджетного кодексу України, якими передбачити надання коштів з державного бюджету бюджетам територіальних громад на оплату гарантованих державою пільг, зокрема пільг на проїзд та послуг зв'язку. 2. Передбачити у Державному бюджеті на відповідний рік належний обсяг фінансування забезпечення пільгового перевезення та послуг зв'язку. 3. Передбачити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення компенсаційних виплат за пільговий проїзд окремих категорій громадян. Потреба на 2024 рік 22,7 млрд гривень.

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
27.	<p>ЗАБОРГОВАНІСТЬ ЗА ПОЗИКАМИ</p> <p>Наявність заборгованість бюджетів територіальних громад за середньостроковими позиками перед державним бюджетом, яка знаходиться на обліку в Держказначействі, що склалася у 2009–2014 роках через неправильне планування державними органами видатків з делегованих повноважень.</p>	<p>Списати заборгованість за середньостроковими позиками, наданими місцевим бюджетам за рахунок кошів єдиного казначейського рахунку в 2009–2014 роках.</p>
28.	<p>РЕГУЛЯТОРНІСТЬ АКТИВ</p> <p>Застосування вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» до рішень органів місцевого самоврядування з питань місцевих податків і зборів, без урахування вимог Закону, що сфера дії його розповсюджується лише на адміністративні та господарські відносини. Водночас рішення органів місцевого самоврядування з питань місцевих податків і зборів перебувають у площині фінансових відносин. Тому неправомірне поширення регуляторної політики у сфері господарської діяльності» до рішень органів місцевого самоврядування з питань місцевих податків і зборів знижує оперативність рішень у цій сфері і, як наслідок, призводить до втрат (недонадходжень) бюджетів місцевого самоврядування.</p>	<p>Відмінити застосування регуляторних процедур щодо місцевих нормативних актів, а саме рішення ОМС про встановлення місцевих податків і зборів не відносилися до регуляторних актів.</p> <p>Внести зміни до Податкового кодексу України та «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», якими не поширювати на рішення органів місцевого самоврядування державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності. Приведення у відповідність (уточнення) положень Закону України «Про правовий режим воєнного стану» з метою уникнення різного трактування норм закону.</p>
29.	<p>ПРО ДЕРЖАВНУ ДОПОМОГУ ТА АМКУ</p> <p>Антимонопольний комітет України неправомірно застосовує норми Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» щодо рішень міських рад про місцеві податки і збори.</p> <p>АМКУ відносить встановлення ставок та пільг по місцевих податках і зборах до державної допомоги суб'єктам господарювання та відповідно в своїх рішеннях вимагає</p>	<p>Удосконалити норми Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» згідно норм Податкового кодексу України в частині встановлення ставок та пільг по місцевих податках і зборах з метою уникнення різного трактування норм закону.</p>

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
	встановити певні умови для діяльності суб'єктів господарювання для визнання такої допомоги допустимою.	
30.	<p>ФІНАНСУВАННЯ МЕДИЧНИХ ОГЛЯДІВ</p> <p>Відсутній компенсаторний механізм та фінансовий ресурс бюджетів територіальних громад на реалізацію перекладених державою повноважень на ОМС щодо проведення обов'язкових профілактичних медичних оглядів.</p> <p>Не включено до договорів Національної служби здоров'я України про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій пакету послуг з видатків на медичний огляд призовників, допризовників, військовозобов'язаних, кандидатів для проходження служби у військовому резерві та за контрактом, а також інших окремих працівників бюджетної сфери (зокрема, вчителів, лікарів). Це призводить до невиконання державою своїх повноважень в частині фінансування делегованих повноважень.</p>	<p>Забезпечити оплату профілактичних медичних оглядів призовників, допризовників, військовозобов'язаних, кандидатів для проходження служби у військовому резерві та за контрактом, а також інших окремих працівників бюджетної сфери (зокрема, вчителів, лікарів) таким чином:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закріпити у Бюджетному кодексі України джерело фінансування послуг установ охорони здоров'я при проведенні медичних оглядів державний бюджет. Привести у відповідність інші нормативно-правові акти. 2. Передбачати належний обсяг коштів у Державному бюджеті України на відповідний рік на фінансування видатків для проведення обов'язкових профілактичних медичних оглядів окремих працівників бюджетної сфери (зокрема, вчителів, лікарів) та призовників.
31.	<p>ФІНАНСУВАННІ ФЕЛЬДШЕРСЬКИХ ПУНКТІВ</p> <p>Відсутність державного фінансування діяльності фельдшерських та фельдшерсько-акушерських пунктів, які не ввійшли до спроможної мережі. Особливо гострою є ця проблема для пунктів, які знаходяться на прикордонній та/або в зоні бойових дій.</p>	<p>Передбачити у державному бюджеті програму та належний ресурс для підтримки фінансування діяльності фельдшерських та фельдшерсько-акушерських пунктів, які не ввійшли до спроможної мережі з урахуванням місцезнаходження (в прикордонній та/або в зоні бойових дій).</p>
32.	<p>КОНТРОЛЬ ЗА ПРАЦЕЮ</p> <p>Позбавлення органів місцевого самоврядування права здійснювати контроль за додержанням законодавства про працю юридичними особами, що не перебувають у комунальній власності, а також фізичними особами-підприємцями, які використовують працю найманих працівників, має негативні наслідки для громад, а саме – призводить до підвищення тінізації</p>	<p>З метою детінізації економіки, підвищення соціальної захищеності громадян та збільшення надходжень до бюджетів громад ПДФО відновити всі повноваження ОМС щодо проведення щодо здійснення контролю за додержанням законодавства про працю (інспекційних відвідувань юридичних осіб усіх форм власності та фізичних осіб-підприємців,</p>

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
	<p>праці, оскільки від контролю усуваються ОМС, які найбільше зацікавлені у власному економічному розвитку шляхом детінізації зайнятості та як наслідок – у зростанні доходів бюджетів.</p> <p>Органи Держпраці не мають достатніх ресурсів для оперативного реагування на порушення роботодавцями трудового законодавства. Недобросовісні роботодавці можуть відчувати безкарність зі сторони контролюючих органів, що сприятиме зростанню кількості порушень у сфері трудового законодавства.</p>	<p>накладення штрафів, відмінити відповідальність за звернення заявника до контролюючих органів).</p>
33.	<p>ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА У ШКОЛАХ</p> <p>Недостатнє фінансування для забезпечення заходів протипожежного захисту закладів освіти всіх типів, що створює потенційну загрозу для життя та здоров'я здобувачів освіти, інших учасників освітнього процесу.</p> <p>Бюджети місцевого самоврядування виділяє кошти для усунення зауважень приписів ДСНС, але, зважаючи на суттєву потребу у фінансуванні, громадам важко самотужки (через зменшення дохідної частини місцевих бюджетів, що пов'язане з повномасштабним воєнним вторгненням РФ на територію України), без допомоги держави вирішити це питання.</p> <p>Як наслідок, школи закривають через невиконання приписів ДСНС щодо невідповідності вимогам пожежної безпеки.</p>	<p>Заходи з пожежної безпеки (встановлення сигналізації, обробка вогнетривкими речовинами, встановлення протипожежних дверей тощо) мають фінансуватися з державного бюджету і надходити цільовим призначенням на всі заклади освіти. Для чого необхідно передбачити відповідну програму у державному бюджеті. Потреба на 2024 рік 2,5 млрд гривень.</p>
34.	<p>ДОДАТКОВА ДОТАЦІЯ НА УТРИМАННЯ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ТА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я</p> <p>Недофінансування видатків на здійснення переданих з державного бюджету з утримання закладів освіти та охорони здоров'я внаслідок ненадходження відповідної додаткової дотації до бюджетів місцевого самоврядування.</p>	<p>Внести зміни до Бюджетного кодексу України, якими:</p> <p>1) внести зміни до формули розподілу додаткової дотації на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я, де збільшити частку спрямування дотації до бюджетів місцевого самоврядування;</p>

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
	<p>Це спричинено суб'єктивним підходом до розподілу такої дотації – обласні держадміністрації користуючись наданими повноваження залишають дотацію на рівні обласних бюджетів.</p>	<p>2) закріпити обов'язок розподілу такої дотації між усіма місцевими бюджетами на рівні закону України про Державний бюджет України на відповідний рік, тобто скасувати розподіл дотації через обласний рівень.</p>
35.	<p>СУБВЕНЦІЯ НА БУДІВНИЦТВО ТА РЕМОНТ АВТОМОБІЛЬНИХ ДОРІГ</p> <p>Відсутність належного фінансування видатків на будівництво, реконструкцію, ремонт і утримання вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах, спричинена суб'єктивним розподілом обласними держадміністраціями відповідної субвенції з державного бюджету.</p>	<p>Внести зміни до Бюджетного кодексу України та до Закону України «Про джерела фінансування дорожнього господарства України», якими збільшити частку спрямування до бюджетів місцевого самоврядування субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах.</p>
36.	<p>ОБМЕЖЕННЯ ВИДАТКІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ</p> <p>Призупинення реалізації окремих місцевих програм та проектів, непроведення оплати товарів та послуг за укладеними договорами, зменшення капітальних видатків місцевих бюджетів, що у середньостроковій перспективі не сприятиме сталому розвитку громад.</p>	<p>Удосконалити порядок проведення Держказначейством платежів місцевих бюджетів в умовах воєнного стану шляхом зміни підходу до пріоритизації видатків, включення диференційованого підходу з огляду на реальні потреби відповідних територіальних громад.</p>
37.	<p>НАДБАВКИ ПРАЦІВНИКАМ, ЯКІ НАДАЮТЬ СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ НА ТЕРИТОРІЯХ НА ЯКИХ ВЕДУТЬСЯ (МОЖЛИВІ) БОЙОВІ ДІЇ</p> <p>Уряд встановив надбавки за особливі умови праці під час воєнного стану, зокрема працівникам, які надають соціальні послуги на територіях на яких ведуться (можливі) бойові, що спричинило посилення фінансового навантаження на бюджети територіальних громад без надання, як передбачає закон, відповідного фінансового ресурсу (компенсації) органам місцевого самоврядування.</p>	<p>Передбачити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату заробітної плати працівникам, які надають соціальні послуги на територіях на яких ведуться (можливі) бойові дії. Обсяг потреби на 2024 рік 490,8 млн гривень.</p>

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
38.	<p>КОМПЕНСАЦІЯ ВТРАТ, СПРИЧИНЕНИХ ЗАКОНОМ № 3050-ІХ</p> <p>Внаслідок наданих державою Законом № 3050-ІХ від 11 квітня 2023 р. податкових пільг бюджету місцевого самоврядування зазнали втрат доходів в обсязі 14 млрд гривень. Вилучення цих коштів у 2023 році, вже після сплати їх до місцевих бюджетів за 2022 рік, позбавило 140 деокупованих громад і тих, які знаходяться в зоні бойових дій, можливостей для виконання органами місцевого самоврядування їх повноважень.</p>	<p>Передбачити додаткову дотацію з державного бюджету місцевим бюджетам на компенсацію втрат доходів бюджетів територіальних громад внаслідок наданих державою Законом № 3050-ІХ податкових пільг в обсязі 14 млрд гривень.</p>
39.	<p>КОМПЕНСАЦІЯ РИЗИКУ НАСЕЛЕННЯ, ЯКЕ ПРОЖИВАЄ НА ТЕРИТОРІЇ ЗОНИ СПОСТЕРЕЖЕННЯ</p> <p>Відсутнє належне фінансування з державного бюджету компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження. Це невиконання норм Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» про те, що кошти від збору на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає на території зони спостереження, спрямовуються у вигляді субвенції з державного бюджету відповідним бюджетам територіальних громад.</p>	<p>Передбачити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження у обсязі відповідного збору.</p>

2. Проблемні питання органів місцевого самоврядування та пропозиції щодо їх вирішення у сфері соціального захисту населення

№	Суть проблеми	Пропозиції щодо її вирішення
1.	<p>1. В Єдиній інформаційній системі соціальної сфери (далі – ЄІССС) неможливо змінити суму нарахування з 3 тис. грн на 2 тис. грн у разі не продовження групи інвалідності.</p> <p>2. В ЄІССС відсутня можливість зробити запит електронної особової справи члена сім'ї, який отримував допомогу за попереднім фактичним місцем проживання самостійно або входив до складу сім'ї в іншому УСЗН (наприклад, дитина входила до складу сім'ї батька, змінила місце фактичного перебування та стала на облік в інше УСЗН у складі сім'ї матері).</p> <p>3. Не доопрацьовано ЄІССС щодо відпрацювання справ (нарахування та виплата) допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам по рішенню суду з 01.03.2022 по 30.04.2022.</p> <p>4. Не доопрацьовано ЄІССС для здійснення до рахунку помилково утриманих коштів допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам за місцем попереднього перебування на обліку.</p> <p>5. Не доопрацьовано ЄІССС для внесення суми повернутих коштів надміру сплаченої допомоги, як особисто заявником так і банком.</p> <p>6. При зміні місця проживання внутрішньо переміщених осіб через ДІЮ, в деяких випадках формуються рішення лише в електронній особовій справі (ЕОС), а в РЕЄСТРІ РІШЕНЬ (ВСІ) таке рішення відсутнє.</p> <p>7. Як відпрацювати код 428, щоб рекомендація не надходила кожного місяця? (428- задеклароване/зареєстроване місце проживання особи, яка є отримувачем допомоги внутрішньо переміщених осіб, не входить до переліку територій, на яких ведуться бойові дії або тимчасово окуповані території).</p> <p>8. Не проходять верифікацію довідки внутрішньо переміщених осіб, яким видано свідоцтво про народження за кордоном.</p> <p>9. Не розроблено функціонал повернення неправомірно утриманих коштів допомоги на проживання внутрішньо переміщених осіб.</p>	<p>Доопрацювати програмний продукт «Єдина інформаційна система соціальної сфери»</p>

№	Суть проблеми	Пропозиції щодо її вирішення
	<p>10. В програмі ЄІССС неможливо правильно провести нарахування та виплату допомоги на дитину з інвалідністю, а саме, коли виплата допомоги проводиться з надбавкою на догляд, але заявник працевлаштувався та надав заяву щодо припинення виплати надбавки на догляд.</p> <p>11. Допрацювати ЄІССС в частині закриття переплат наданням можливості вносити повернення особисто одержувачем допомоги в готівковій формі.</p> <p>Питання не вирішується із 2022 року.</p> <p>12. Заявникам, які зверталися за допомогою внутрішньо переміщеним особам до 01.08.2023 р. та термін МСЕК у яких закінчився, допомога виплачується в розмірі 3000 грн. Автоматично в програмному комплексі ЄІССС перерахунок на зменшення розміру допомоги не здійснюється. При обговоренні даного питання на онлайн нарадах чіткої відповіді не було отримано.</p> <p>13. Призначення державної соціальної допомоги особам з інвалідністю з дитинства в ЄІССС призначається з дати встановлення МСЕК, відповідно до Порядку допомога призначається з дати звернення.</p> <p>14. Просимо посприяти у виправленні технічних помилок при проведенні нарахування та виплати 6 видів допомог в ЄІССС, оскільки при звірці відомостей за листопад 2023 року виявлено ряд розбіжностей сум між нарахованими сумами в програмному забезпеченні АСОПД і ЄІССС, що створює переплату або недоплату державних коштів.</p>	
2.	<p>Проблеми з функціонуванням програмного комплексу «Соціальна громада» унеможливають його повноцінне використання в окремих напрямках. Зокрема:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Відсутня функція формування повідомлення про прийняті рішення щодо призначення/відмову у призначенні Компенсації. 2. Відсутня можливість здійснювати перерахунок допомоги (у разі виявлення обставин, які впливають на розмір вже призначеної компенсації). 3. Відсутня функція розрахунку, внесення та утримання переплати. 4. Відсутня можливість здійснення вибірки в розрізі районів. 5. Відсутня можливість формування звітності щодо кількості введених заяв та прийнятих рішень. 	<p>Вдосконалити ПК «Соціальна громада» Налагодити безперебійне її функціонування. Доопрацювати ПК «Соціальна громада».</p>

№	Суть проблеми	Пропозиції щодо її вирішення
	<p>6. Відсутня можливість здійснювати Управлінням без участі ІОЦ зміну реквізитів, персональних даних отримувача, у разі коли такі зміни відбулися.</p> <p>7. Відсутня інформаційно-пошукова система.</p> <p>8. Відсутня можливість повернення особової справи на доопрацювання у разі виявлення помилки при перевірці особової справи.</p> <p>9. Не реалізована функція верифікації щодо осіб, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі та отримувачів соціальних послуг, зокрема інформація про смерть.</p> <p>10. Виплатні відомості за поточний місяць формуються за декілька днів до закінчення місяця. Після формування відомості та до закінчення місяця продовжується призначення компенсації за заявами заявників. При формуванні відомості за поточний місяць не враховуються нарахування за попередній місяць. Наприклад, відомість за вересень сформована 25.09.2023, компенсація призначена за заявою від 28.09.2023 з 01.09.2023, при формуванні відомості за жовтень 2023 року, не включається нарахування за вересень 2023 року.</p> <p>11. У відомість в Соцгромаді не попадають особи, які отримують компенсацію за надані соціальні послуги на професійній основі.</p> <p>12. Відсутня можливість включення сум недоотриманої допомоги члену сім'ї померлого заявника який здійснював догляд.</p>	
3.	<p>Нацсоцслужба зобов'язує проводити перевірки місця проживання /перебування ВПО органами місцевого самоврядування: скерування листів до голів сільських, селищних, міських рад із технічним завданням щодо здійснення перевірки саме представниками виконавчих органів місцевого самоврядування в порушення постанови КМУ від 20 березня 2022 р. № 332.</p>	<p>Виконання повноважень Нацсоцслужбою відповідно до постанови КМУ від 20 березня 2022 р. № 332</p>
4.	<p>Органи місцевого самоврядування базового рівня (крім органів соцзахисту міських рад) не мають спроможності розрахувати розмір компенсації за догляд на непрофесійній основі та автоматично здійснювати інші окремі функції, пов'язані з виплатами зазначеної компенсації. У них відсутня взаємодія з органами влади, зокрема Пенсійним Фондом та ДПС.</p>	<p>Налагодити електронну взаємодію органів державної влади та органів місцевого самоврядування.</p>

№	Суть проблеми	Пропозиції щодо її вирішення
5.	В органів місцевого самоврядування відсутня електронна взаємодія з Державною прикордонною службою України для отримання відомостей про перетин державного кордону особами відповідно до постанов КМУ від 24.02.2003 № 250, від 23.09.2020 № 859.	Передбачити електронну взаємодію між органами місцевого самоврядування та Державною прикордонною службою України
6.	<p>На сьогодні всупереч законодавству, зокрема Закону України «Про соціальні послуги», держава не забезпечила електронного обміну інформацією органів місцевого самоврядування з Державною податковою службою України та Пенсійним фондом України з отримання інформації про доходи громадян.</p> <p>Зазначене унеможливило оперативну та якісну реалізацію норм законодавства, зокрема постанов КМУ від 02.04.2005 року № 261, від 02.08.2000 року № 1192, від 22.02.2006 року № 189, від 23.09.2020 № 859, та призводить до додаткових видатків з бюджетів громад.</p>	Забезпечити електронний обмін інформацією органів місцевого самоврядування з Державною податковою службою України та Пенсійним фондом України з отримання інформації про доходи громадян
7.	Відсутність коштів у місцевих бюджетах для сплати судового збору з метою повернення до державного бюджету незаконно виплачених соціальних виплат, та допомоги.	<p>Звільнити органи місцевого самоврядування, зокрема ті, на які покладено завдання щодо вирішення питань соціального захисту населення, від сплати судового збору відповідно до Закону України „Про судовий збір”.</p> <p>До моменту внесення змін до вищезазначених законів передбачити сплату судового збору у справах про соціальні виплати та допомоги за рахунок коштів державного бюджету.</p>
8.	В органах місцевого самоврядування відсутня достатня кількість коштів, необхідних для виплати компенсації за надання соціальних послуг через зменшення доходів бюджетів громад та збільшення чисельності громадян, які хочуть отримувати таку компенсацію.	<p>1. Передбачити у державному бюджеті кошти для виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги на непрофесійній основі та на професійній основі, або:</p> <p>2. Передбачити право органів місцевого самоврядування відмовляти у призначенні компенсації у разі забезпечення людини відповідними соціальними послугами у комунальних/недержавних надавачів соціальних послуг.</p>
9.	Органи місцевого самоврядування не спроможні в окремих випадках визначити ступінь індивідуальних потреб особи, яка потребує надання соціальних послуг в строки, встановлені постановою КМУ від 23 вересня 2020 № 859 (протягом 2 днів).	Збільшити строки, протягом яких визначається ступінь індивідуальних потреб особи, яка потребує надання соціальних послуг.

№	Суть проблеми	Пропозиції щодо її вирішення
10.	На сьогодні не запущено державний Реєстр посвідчень батьків багатодітної сім'ї та дитини з багатодітної сім'ї (як це передбачено постановою КМУ від 02.03.2010 № 209).	Запустити Реєстр посвідчень батьків багатодітної сім'ї та дитини з багатодітної сім'ї.
11.	Відсутній чіткий розподіл повноважень між районними державними (військовими) адміністраціями та виконавчими органами сільських, селищних, міських рад (служб у справах дітей) з питань, пов'язаних із захистом прав дитини. Також виконавчі органи сільських та селищних рад відповідно до Сімейного кодексу України не можуть утворювати прийомні сім'ї та дитячі будинки сімейного типу, а сільські та селищні служби у справах дітей законодавчо обмежені у своїх повноваженнях. Зазначене не дає можливості на території територіальної громади якісно організувати захист прав дітей.	Законодавчо розподілити повноваження між районними державними (військовими) адміністраціями та виконавчими органами сільських, селищних, міських міст районного значення рад (служб у справах дітей) з питань, пов'язаних із захистом прав дитини. Наділити усі органи місцевого самоврядування базового рівня однаковими повноваженнями з цих питань.
12.	Відповідно до законодавства служби у справах дітей мають право перевіряти стан виховної роботи з дітьми у закладах освіти за місцем проживання. При цьому не визначено критерії перевірки, відсутня інструкція з організації та проведення перевірок та не затверджено форму підсумкового документу за результатами перевірки.	Визначити критерії перевірки закладів освіти службою у справах дітей, затвердити інструкцію з організації та проведення перевірок та форму підсумкового документу за результатами перевірки.
13.	Органи місцевого самоврядування, зокрема у невеликих територіальних громадах, фінансово не спроможні забезпечити якісне надання базових соціальних послуг та розвинути систему виявлення осіб у складних життєвих обставинах. Зокрема, це стосується територіальних громад, які прийняли велику чисельність ВПО, що потребують отримання соціальних послуг.	Передбачити в Державному бюджеті кошти на: • забезпечення діяльності фахівців із соціальної роботи (без необхідної чисельності фахівців із соціальної роботи неможливо якісно організувати вивчення потреб громади та надавати соціальні послуги); • розвиток системи надання базових соціальних послуг; • надання соціальних послуг (у т.ч. виплати компенсації) ВПО; • надання вузькоспеціалізованих дороговартісних послуг (стаціонарний догляд, підтримане проживання, денний догляд дітей з інвалідністю).
14.	Чинними нормативними актами, що регулюють питання організації надання соціальних послуг, відсутні норми щодо необхідності щорічного перегляду середньомісячного доходу громадян для визначення умов надання соціальних послуг (платно/безоплатно). Такий підхід не містить в	Передбачити щорічний перегляд середньомісячного доходу громадян для визначення умов надання соціальних послуг (платно/безоплатно).

№	Суть проблеми	Пропозиції щодо її вирішення
	собі соціальної рівності між отримувачами соціальних послуг та призводить до додаткових видатків з бюджетів громад.	
15.	<p>Порядок виготовлення і видачі посвідчень батьків багатодітної сім'ї та дитини з багатодітної сім'ї, затверджений постановою КМУ від 02.03.2010 № 209, всупереч законодавству не дає можливості подавати відповідну заяву на отримання послуги через законного представника, що не враховує вимог положень частини 1 статті 237 Цивільного кодексу України, пункту 2 частини 1 статті 20 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», частини 4 статті 9 Закону України «Про адміністративні послуги».</p> <p>Також цим Порядком не врегульовано питання надання документів у разі виховання та проживання дитини з одним із батьків у випадках, коли батьки знаходяться не в зареєстрованому шлюбі, мати виховує дитину (дітей) відповідно до частини 1 статті 135 Сімейного Кодексу України, а також коли в рішенні суду про розлучення не зазначено, з ким проживає дитина (діти).</p>	Врегулювати питання подання заяв відповідно до Порядку виготовлення і видачі посвідчень батьків багатодітної сім'ї та дитини з багатодітної сім'ї відповідними особами.
16.	<p>Органи місцевого самоврядування виконують невластиві їм повноваження з питань здійснення нагляду за дотримання норм Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо призначення (перерахунку) і виплати пенсій у солідарній системі та щодо взаємодії Пенсійного фонду з фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування.</p> <p>Зазначені повноваження органів місцевого самоврядування є недоцільними в умовах децентралізації, реформування системи пенсійного забезпечення та призначення пенсій на центральному рівні.</p>	Виключити органи місцевого самоврядування із переліку суб'єктів, що здійснюють нагляд за додержанням норм Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо призначення (перерахунку) і виплати пенсій у солідарній системі та щодо взаємодії Пенсійного фонду з фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування.
17.	На сьогодні досі не функціонує Єдиний державний реєстр випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статті, що уповільнює ефективне реагування на факти домашнього насильства органами місцевого самоврядування.	Запустити Єдиний державний реєстру випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статті.
18.	<p>Відсутні підзаконні нормативно-правові акти до Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», які унормовують підтвердження, що:</p> <p>1) особа постійно зайнята доглядом за людиною;</p>	Законодавчо унормувати підтвердження постійного зайняття особи доглядом за людиною.

№	Суть проблеми	Пропозиції щодо її вирішення
	<p>2) відсутні інші особи, які можуть здійснювати такий догляд. Зазначене підвищує соціальне напруження в громаді через масові звернення громадян.</p>	
19.	<p>Відсутність у законодавчих актах чіткого переліку осіб, яких можна вважати членами сім'ї для призначення їм компенсації за надання соціальних послуг з догляду на непрофесійній основі. Зазначене призводить до різного трактування норми в громадах і конфліктів з родичами, які вважають, що є членами сім'ї особи, за якою хочуть доглядати.</p>	<p>Законодавчо визначити чіткий перелік осіб, яких можна вважати членами сім'ї для призначення їм компенсації за надання соціальних послуг з догляду на непрофесійній основі.</p>
20.	<p>Уряд встановив надбавки за особливі умови праці під час воєнного стану, зокрема працівникам, які надають соціальні послуги на територіях на яких ведуться (можливі) бойові, що спричинило посилення фінансового навантаження на бюджети територіальних громад без надання, як передбачає закон, відповідного фінансового ресурсу (компенсації) органам місцевого самоврядування.</p>	<p>Передбачити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату заробітної плати працівникам, які надають соціальні послуги на територіях на яких ведуться (можливі) бойові дії. Обсяг потреби на 2024 рік 490,8 млн гривень.</p>
21.	<p>Відсутній компенсаторний механізм та фінансовий ресурс бюджетів територіальних громад на реалізацію перекладених державою повноважень на ОМС щодо пільгового перевезення та послуг зв'язку. У бюджетів територіальних громад відсутній фінансовий ресурс на реалізацію перекладених державою повноважень на органи місцевого самоврядування щодо пільгового перевезення та послуг зв'язку. Гарантовані державою пільги з перевезення окремих категорій громадян та послуг зв'язку продовжують залишатися без джерела фінансування з державного бюджету і в такий спосіб фінансування цих пільг перекладено на бюджети місцевого самоврядування.</p>	<p>З метою дотримання частини третьої статті 143 Конституції України, розподілу повноважень між державним та місцевими бюджетами необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Внести зміни до Бюджетного кодексу України, якими передбачити надання коштів з державного бюджету бюджетам територіальних громад на оплату гарантованих державою пільг, зокрема пільг на проїзд та послуг зв'язку. Передбачати у Державному бюджеті на відповідний рік належний обсяг фінансування забезпечення пільгового перевезення та послуг зв'язку. 2. Передбачити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення компенсаційних виплат за пільговий проїзд окремих категорій громадян. Потреба на 2024 рік 22,7 млрд гривень.

3. Проблемні питання органів місцевого самоврядування та пропозиції щодо їх вирішення у сфері управління комунальним майном

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
1.	<p>Недоотримання надходжень до місцевих бюджетів від орендної плати комунального майна, сума якої розраховується від балансової вартості об'єкта, що передається в оренду відповідно до частини 2 статті 8 Закону України «Про оренду державного та комунального майна». До таких об'єктів застосовується виключно балансова вартість, яка є значно нижчою за ринкову. (не можливо застосовувати ринкову вартість).</p> <p>Також, відповідно до пункту 16 Положення (Стандарту) бухгалтерського обліку 7 у разі переоцінки об'єкта «основні засоби» на ту саму дату здійснюється переоцінка всіх об'єктів групи «основні засоби», до якої належить цей об'єкт. При цьому під групою «основні засоби» мають на увазі сукупність однотипних за технічними характеристиками, призначенням й умовам використання необоротних матеріальних активів (п. 4 Порядок (Стандарт) бухгалтерського обліку 7, п. 34 Методичних рекомендацій № 561). Однак, кількість таких об'єктів може бути дуже великою (майнові комплекси, а передається в оренду окремо визначена частина будівель чи кабінет).</p> <p>Тут виникає необхідність здійснювати в цілому переоцінку і проводити оновлення балансової вартості, наприклад цілої будівлі чи комплексу, у разі передачі в оренду лише її частини. Такі дії власника майна несуть великі витрати та складність процесу.</p>	<p>Пропонується для визначення стартової орендної плати об'єкту, який підпадає під дію частини 2 статті 8 Закону України «Про оренду державного та комунального майна», застосовувати його ринкову вартість, яка визначається згідно діючого законодавства.</p> <p>Тобто, в ст. 8 ЗУ викласти в новій редакції такі пункти:</p> <p>«1. Вартістю об'єкта оренди для цілей визначення стартової орендної плати є його ринкова (оціночна) вартість. Результати незалежної оцінки для визначення стартової орендної плати є чинними протягом дванадцяти місяців від дати оцінки.»</p> <p>та</p> <p>«4. Вартість об'єкта оренди встановлюється на рівні його ринкової (оціночної) вартості, за умов наявності однієї з таких підстав:</p> <p>об'єкт оренди пропонується для передачі в оренду без проведення аукціону, крім підприємств, установ і організацій передбачених абзацом другим та четверним частини першої статті 15 Закону; ..».</p>
2.	<p>Орендодавцем комунального майна може бути (окрім власника – ради) балансоутримувач, але повноважень щодо віднесення об'єктів оренди у перелік 2-го типу у них відсутні. (Наразі це</p>	<p>Врегулювати законодавчо можливість делегування місцевою радою Орендодавцю (балансоутримувачу) повноважень щодо включення об'єктів оренди у перелік 2-го типу.</p>

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
	виключно повноваження ради). Це збільшує термін розгляду звернень та заяв.	
3.	<p>Колізія в законодавстві не дозволяє передавати в оренду майно громадським організаціям ветеранів.</p> <p>Частина друга статті 15 Закону України «Про оренду державного і комунального майна» зазначає, що право на отримання в оренду державного та комунального майна, що не міститься в Переліку першого типу, без проведення аукціону мають зокрема громадські організації ветеранів для розміщення реабілітаційних установ для ветеранів.</p> <p>Частина друга статті 9 Закону регламентує, що забороняється передавати державне або комунальне майно в безоплатне користування або позичку.</p> <p>Проте абзац другий статті 20 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» регламентує, що центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, Рада міністрів Автономної Республіки Крим безплатно надають громадським організаціям та іншим об'єднанням ветеранів війни будинки, приміщення, обладнання та інше майно, необхідне для здійснення їх статутних завдань.</p> <p>Результатом дотримання орендодавцем вимог частини другої статті 9 Закону України «Про оренду державного і комунального майна» стає порушення прав громадських організацій та інших об'єднань ветеранів війни, передбачених абзацом другим статті 20 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».</p>	Необхідно виправити колізію в законодавстві.
4.	<p>Заборона зміни цільового призначення вільних будівель медичних, освітніх закладів, які не експлуатуються, майно яких знаходиться в комунальній власності.</p> <p>Відповідно до статті 7 Закону України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності», з державної у комунальну власність безоплатно передаються, зокрема</p>	Внести зміни до статті 7 Закону України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності» щодо можливості відчуження медичних чи освітніх будівель, які не використовуються у господарській діяльності.

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
	<p>об'єкти охорони здоров'я, за умови взяття органами місцевого самоврядування зобов'язання використовувати будівлі закладів охорони здоров'я за цільовим призначенням і не відчужувати їх у приватну власність.</p>	<p>Розглянути можливість внесення змін до законів України «Про оренду державного та комунального майна», «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту» в частині дозволу органам місцевого самоврядування використовувати майно ліквідованих закладів загальної середньої освіти та дошкільної освіти для потреб суспільного життя місцевої громади, а також здавати в оренду майно ліквідованих комунальних закладів у міській місцевості та спрямовувати кошти від оренди виключно на освітні потреби.</p>
5.	<p>Не можливість використання внутрішньобудинкових інженерних мереж, які розміщені в протирадіаційних укриттях. В протирадіаційному укритті (ПРУ), яке є власністю ради, знаходяться внутрішньобудинкові інженерні мережі і системи, власником яких є співвласники житлового будинку. ОСББ виступає колективним споживачем (замовником) житлово-комунальних послуг з постачання електричної енергії, холодної води, водовідведення, централізованого опалення та використовує майно комунальної власності безоплатно для обслуговування внутрішньо будинкових інженерних мереж і систем.</p> <p>Неможливо укласти договір оренди ПРУ з ОСББ із збереженням цільового призначення для обслуговування внутрішньо будинкових інженерних мереж і систем, у відповідності до постанови Кабінету Міністрів України від 10.03.2017 №138, оскільки в постанові відсутній такий вид використання ПРУ.</p>	<p>Доповнити постанову Кабінету Міністрів України від 10.03.2017 року №138 видом «протирадіаційні укриття, бомбосховища та інші укриття», які є об'єктом комунальної власності.</p>
6.	<p>Відповідно до абзацу першого пункту 7-4 у розділу V «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» встановлено, що тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану: не проводиться приватизація об'єктів, розташованих на територіях адміністративно-територіальних</p>	<p>На законодавчому рівні вирішити питання, щодо уточнення об'єктів приватизації, які знаходяться у зоні бойових дій або наближених до зони бойових дій, і можуть бути продані через аукціон.</p>

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
	<p>одиниць у зоні бойових дій або наближених до зони бойових дій, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України. Чим унеможливується продаж на аукціоні майна, яке підлягає списанню (наприклад: транспортні засоби, оргтехніка та т.ін).</p>	
7.	<p>Відповідно до пункту 2 частини 2 статті 3 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» (із змінами) не можуть бути об'єктами оренди об'єкти інженерної інфраструктури та благоустрою міст, інших населених пунктів, включаючи мережі, споруди, устаткування, які пов'язані з постачанням споживачам води, газу, тепла, а також відведенням і очищенням стічних вод, крім випадків, передбачених законодавством.</p>	<p>Розглянути можливість внесення змін у Закон України «Про оренду державного та комунального майна», у частині можливості передачі об'єктів оренди у вигляді штучних пляжів, відповідно до вказаного Закону, та з урахуванням випадків, передбачених законодавством, які надають таке право через аукціон.</p>
8.	<p>У п.7-4 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» зазначено, що «аукціонна комісія розробляє умови продажу об'єкта приватизації після отримання органом приватизації листа довільної форми про намір приватизації такого об'єкта від потенційного покупця, який, у тому числі, може потребувати переміщення виробничих потужностей з територій, на яких ведуться бойові дії та/або існує загроза бойових дій, на безпечну територію». Зазначена норма фактично розповсюджується на всі випадки продажу об'єктів малої приватизації на аукціоні, стримуючи процес підготовки об'єкта до приватизації та обмежуючи право територіальної громади на розпорядження майном. Така невинуватна та зайва бюрократизація процесу може призводити до тривалого пошуку особи, згодної на формальне подання відповідної заяви без наміру прийняття участі в аукціоні, або розкриття інформації про потенційного учасника аукціону, що вже може бути підставою для корупційних дій.</p>	<p>Виключити з п.7-4 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» слова «у тому числі».</p>

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
9	<p>На практиці у випадку приватизації державного майна всі основні функції щодо проведення приватизації виконує Фонд державного майна України (формування та затвердження переліків об'єктів малої приватизації державної власності, які підлягають приватизації).</p> <p>У випадку приватизації комунального майна - основні функції покладено на представницький орган місцевого самоврядування (у випадку його створення). Хоча функції місцевого органу приватизації в галузі приватизації подібні до функцій державного органу приватизації Фонду державного майна України.</p>	<p>Для застосування єдності підходів в галузі управління державною та комунальною власністю доцільно органи приватизації територіальних громад наділити такими ж функціями як орган приватизації державного майна (затвердження переліків) або хоча б передбачити можливість делегування таких функцій від представницького органу місцевого самоврядування до органу приватизації територіальної громади.</p> <p>Це суттєво спростить роботу органів місцевого самоврядування.</p>
10	<p>У великих містах (Київ, Львів, Одеса і ін.) знаходиться досить багато пам'яток культурної спадщини, які перебувають в незадовільному стані, псуючи історичні ареали та свою туристичну привабливість.</p> <p>Діючий Закон України «Про охорону культурної спадщини» передбачає можливість викупу такої пам'ятки виключно у власність держави, що позбавляє можливості територіальних громад здійснювати дії по викупу територіальними громадами таких пам'яток культурної спадщини та приведення їх до належного стану.</p>	<p>Частина 4 статті 21 Закону після слів «викуплена пам'ятка переходить у власність держави», доповнити словами та знаками «або у власність територіальної громади, залежно від того який орган охорони культурної спадщини пред'явив позов про її викуп».</p>
11	<p>Відповідно до законодавства України не всі нерухомі речі підлягають державній реєстрації.</p> <p>У зв'язку з цим виникає проблематика у процесі передачі до комунальної власності безхазяйних об'єктів, які за своєю природою є нерухомими об'єктами, але в силу законодавства України не підлягають державній реєстрації (наприклад, дороги, колектори, мережі, тощо). Це позбавляє можливості громад виконати приписи статей 330-331 Цивільного процесуального кодексу України.</p>	<p>1. Пропонується викласти в новій редакції частини 2-3 статті 335 Цивільного кодексу України в наступній редакції (жирним шрифтом доповнення):</p> <p>«2. Безхазяйні нерухомі речі, права на які підлягають державній реєстрації, беруться на облік органом, що здійснює реєстрацію прав на нерухоме майно, за заявою органу місцевого самоврядування, на території якого вони розміщені. Про взяття безхазяйної нерухомої речі на облік робиться оголошення у друкованих засобах масової інформації.</p>

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
		<p>Після спливу одного року з дня взяття на облік безхазяйної нерухомої речі, право на яку підлягає державній реєстрації, вона за заявою органу, уповноваженого управляти майном відповідного органу місцевого самоврядування, може бути передана за рішенням суду у комунальну власність.</p> <p>3. Безхазяйні нерухомі речі, права на які не підлягають державній реєстрації, беруться на облік органом місцевого самоврядування, на території якого вони розміщені в порядку, передбаченому постановою Кабінету Міністрів України. Про взяття безхазяйної нерухомої речі на облік робиться оголошення у друкованих засобах масової інформації.</p> <p>Після спливу одного року з дня взяття на облік безхазяйної нерухомої речі, права на яку не підлягають державній реєстрації, за заявою органу, уповноваженого управляти майном відповідної територіальної громади, може бути передана за рішенням суду у комунальну власність.».</p> <p>2. Внести зміни до частини 1 статті 330 Цивільного процесуального кодексу України, виключивши слова «органом, що здійснює державну реєстрацію прав на нерухоме майно».</p> <p>3. Внести зміни до частини 1 статті 331 Цивільного процесуального кодексу України, виключивши слова «органом, що здійснює державну реєстрацію прав на нерухоме майно».</p>
12	Органами місцевого самоврядування застосовуються різні підходи щодо встановлення орендної ставки для релігійних організацій та міжнародних міжурядових організацій.	Необхідно на державному рівні встановити єдину уніфіковану орендну ставку для релігійних організацій, незалежно від того чи користувалися вони раніше майном на праві позички. Також, необхідно уточнити найменування міжнародних міжурядових організацій, які мають право на отримання майна в оренду без проведення аукціону.
13	Відсутній порядок повернення орендованих єдиних майнових комплексів та приведення їх у відповідність.	Необхідно визначити такий порядок.

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
14	<p>Відсутні нормативні акти у сфері оренди комунального майна, в яких є потреба у їх прийнятті:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Врегулювання та визначення порядку відносин між орендарями майна та органом місцевого самоврядування щодо зарахування коштів амортизаційного фонду після припинення договору оренди або зміни орендаря за результатами аукціону. 2. Визначення порядку списання неліквідного майна. 3. Визначення порядку сплати забезпечувального депозиту бюджетними установами. 4. На законодавчому рівні здійснити врегулювання особливостей оренди нерухомого та рухомого майна одним лотом (як групи інвентарних об'єктів), які поєднані між собою спільним виробничим процесом, та порядку оприлюднення інформації про такі об'єкти в ЕТС. 5. Удосконалити процедури продовження договорів оренди комунального майна, уточнити деякі пільги, які надаються орендарям майна (зокрема громадським організаціям, що фінансуються з місцевих бюджетів). 6. Складання порядку надання орендарю згоди орендодавця комунального майна на здійснення невід'ємних поліпшень орендованого майна. 	Прийняти відповідні нормативно-правові акти
15	<p>Проблемні питання, які впливають на підготовку до приватизації об'єктів малої приватизації:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення порядку підготовки органами управління до приватизації підприємств, які не ведуть господарської діяльності, перебувають в процедурі банкрутства, ліквідації, тобто після того, як ці підприємства стали збитковими та непривабливим для потенційних покупців. 	Прийняти відповідні нормативно-правові акти

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
	<p>Їх підготовка до продажу потребує значних фінансових витрат з місцевого бюджету, оскільки у підприємств відсутні кошти для виготовлення правовстановлюючих документів, проведення аудиту тощо. Можливість проведення таких робіт за рахунок місцевих бюджетів і компенсація їх з майбутнього переможця торгів.</p> <p>2. Та ж сама проблема з визначення порядку підготовки об'єктів, які перебувають у напівзруйнованому, розібраному стані.</p> <p>3. Відсутність правовстановлюючих документів на переважну кількість об'єктів, включених до переліків об'єктів малої приватизації, які підлягають приватизації, що унеможлиблює здійснення підготовки об'єктів до продажу та виставлення їх на електронні аукціони.</p> <p>4. Відсутність коштів у органів приватизації на підготовку до приватизації об'єктів малої приватизації, особливо у малих громадах.</p> <p>5. Зняття заборони на продаж об'єктів приватизації громадами, які знаходились в зоні колишніх бойових дій або деокупованих, тощо.</p>	

4. Проблемні питання органів місцевого самоврядування та пропозиції щодо їх вирішення у сфері земельних ресурсів

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
1.	Неможливість зареєструвати право комунальної власності за результатами інвентаризації у випадки знаходження на таких ділянках об'єктів нерухомості приватної власності. Це обмежує право територіальних громад на свою власність, призводить до недонадходжень від плати за землю до місцевих бюджетів	Внести зміни до Перехідних положень Земельного кодексу України, знявши заборону на прийняття відповідних рішень та розпорядження комунальними землями. Доповнити п.2 Порядку проведення інвентаризації земель (постанова КМУ №476 від 05.06.2019 року): <i>«...в тому числі під об'єктами нерухомого майна, яке перебуває у власності/користуванні фізичних і юридичних осіб без їх згоди.»</i> Створити механізми, які будуть стимулювати суб'єктів оформити свої права на земельні ділянки.
2	Втрата публічної власності без компенсації (безоплатна передача земель комунальної та державної власності у приватну власність)	Внести зміни до ст. 121 «Норми безоплатної передачі земельних ділянок громадянам» Земельного кодексу України, залишивши норми безоплатної приватизації виключно під об'єктами нерухомості, що перебувають у власності.
3.	Нецільове використання та самозахват земель водоохоронної зони державної власності (розорено землі берегової зони біля р. Південний Буг). Масова вирубка полезахисних лісосмуг (дуб, акація, гледичія).	Прийняття дієвих механізмів співпраці екологічної інспекції та органів місцевого самоврядування, притягнення порушників до адміністративної відповідальності. Встановити штрафи за вирубку лісосмуг та порядок їх стягнення для омс.
4.	Обмеженість дій органів місцевого самоврядування при використанні землекористувачами земель: - без правовстановлюючих документів під час дії воєнного стану; - при використанні земельних ділянок не за цільовим призначенням під час дії воєнного стану; - при здійсненні самовільного зайняття земельних ділянок під час дії воєнного стану. Розширення повноважень органів місцевого самоврядування з питань контролю за сплатою орендної плати та земельного податку.	Оновити Порядок визначення та відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам, затверджений постановою КМУ №284 від 19.04.1993 року. Внести зміни до наказу Мінагрополітики № 6 від 19.01.2017 року «Про затвердження Інструкції з оформлення державними інспекторами з державного контролю за використанням та охороною земель і дотримання вимог законодавства України про охорону земель матеріалів про адміністративні правопорушення» на відповідних посадових осіб органів місцевого самоврядування.

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
		<p>Розширити повноваження органів місцевого самоврядування шляхом внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», дозволивши здійснювати адміністрування місцевих податків і зборів за використання комунальних ресурсів.</p> <p>Надати органам місцевого самоврядування дієвих механізмів притягування правопорушників до адміністративної відповідальності.</p> <p>Внести зміни до постанови КМУ №303 від 13.03.2022 року «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану», якою було накладено мораторій на проведення перевірок, в частині порушення земельного законодавства.</p>
5.	<p>В пункті 16 Прикінцевих положеннях Земельного кодексу вказано: «Громадянам - власникам земельних часток (паїв) за їх бажанням виділяються в натурі (на місцевості) земельні ділянки з видачею державних актів на право власності на землю».</p> <p>Державні акти на право власності на землю (земельну ділянку) з 2013 року не видаються.</p>	<p>Внести зміни у п.16 Перехідних положень ЗКУ та привести у відповідність з діючим законодавством.</p>
6.	<p>Відсутність коштів у місцевих бюджетах на оновлення картографічних матеріалів, необхідних для комплексних планів розвитку територій громад.</p>	<p>Проведення оновлення картографічного фонду України за державний кошт з наданням доступу до них органам місцевого самоврядування для створення стратегічних планів розвитку територій (комплексні плани, генеральні плани).</p>
7.	<p>Держгеокадастр та Мін'юст не подають щомісяця до 10 числа, а також на запит територіального органу ДПС за місцезнаходженням земельної ділянки або до ДПС інформацію, необхідну для обчислення і справляння плати за землю відповідно до пункту 4 постанови КМУ від 21.12.2011 року №1386 зі змінами та доповненнями «Про затвердження Порядку подання інформації про платників податків, об'єкти оподаткування та об'єкти, пов'язані з оподаткуванням, для забезпечення ведення їх обліку, а також обчислення та справляння податків і зборів» .</p>	<p>Організувати контроль за виконанням повноважень в регіонах та сприяння у співпраці з органами місцевого самоврядування службами фіскального контролю та територіальними органами Держгеокадастру.</p>

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
8.	<p>Довготривала процедура вступу в дію нормативної грошової оцінки земель, що призводить до втрат місцевих бюджетів.</p> <p>Статтею 23 Закону України «Про оцінку земель» встановлено, зокрема, що технічна документація з нормативної грошової оцінки земельних ділянок затверджується відповідною сільською, селищною, міською радою. Рішення рад, зазначених у цій статті, щодо такої технічної документації набирають чинності у строки, встановлені відповідно до пункту 271.2 статті 271 Податкового кодексу України.</p> <p>Згідно із пунктом 271.2 статті 271 Податкового кодексу України рішення рад щодо нормативної грошової оцінки земельних ділянок офіційно оприлюднюється відповідним органом місцевого самоврядування до 15 липня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування нормативної грошової оцінки земель або змін (плановий період). В іншому разі норми відповідних рішень застосовуються не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим періодом.</p>	<p>Пропонуємо доповнити та викласти статтю 271.2. Податкового кодексу України в наступній редакції:</p> <p>« .. 271.2. Рішення рад щодо нормативної грошової оцінки земельних ділянок офіційно оприлюднюється відповідним органом місцевого самоврядування відповідним органом місцевого самоврядування. Норми відповідних рішень застосовуються не раніше, ніж через календарний місяць після офіційного оприлюднення такого рішення та не пізніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим періодом.»</p>
9.	<p>Недоотримання бюджетами територіальних громад надходжень податку на нерухомість, відмінного від земельної ділянки.</p>	<p>Внести зміни до Податкового кодексу України, яким передбачити оподаткування податком на доходи фізичних осіб операцій з продажу третього та більше об'єкта нерухомості протягом року за ставкою 18% (на разі чинна ставка: продаж першого об'єкта – 0%, другого та наступних – 5%).</p>
10.	<p>Відсутність інформації про зміну власника нерухомого майна на земельних ділянках комунальної власності. При здійсненні таких угод, нотаріус чи новий власник не повідомляє орган місцевого самоврядування про зміну користувача земельної ділянки.</p>	<p>Розробити порядок повідомлень чи електронний функціонал на Публічній кадастровій карті (окремим кольором для перегляду виключно громадам) для органів місцевого самоврядування щодо отримання інформації при зміні орендаря/користувача, який переоформляє об'єкти нерухомого майна на землях комунальної власності та реєстрації новоствореної ділянки.</p>
11.	<p>При здійсненні повноважень органами місцевого самоврядування виявлено проблему неузгодженості норм постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 823 «Деякі питання здійснення державного нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю» та</p>	<p>Пропонуємо для врегулювання даного питання викласти п. 2 Постанови Кабінету Міністрів України від 13.03.2022 № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і</p>

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
	<p>постанови Кабінету Міністрів України від 13.03.2022 № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану».</p> <p>Так, останньою на період воєнного стану припинено проведення планових та позапланових заходів державного (нагляду) контролю.</p> <p>Причому, пунктом 2 на підставі рішень центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у відповідних сферах, все ж дозволено здійснення позапланових заходів державного нагляду (контролю) у виключних випадках.</p>	<p>державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану» у такій редакції:</p> <p>«За наявності загрози, що має негативний вплив на права, законні інтереси, життя та здоров'я людини, захист навколишнього природного середовища та забезпечення безпеки держави, в тому числі економічної у випадку, якщо це призводить до втрат до бюджетів різних рівнів, а також для виконання міжнародних зобов'язань України протягом періоду воєнного стану дозволити здійснення позапланових заходів державного нагляду (контролю) на підставі рішень центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у відповідних сферах».</p> <p>Для забезпечення ефективного виконання делегованих повноважень (у разі прийняття органом місцевого самоврядування відповідного рішення) внести зміни до КУпАП щодо збільшення штрафних санкцій за правопорушення (для прикладу: відповідальність за самовільне зайняття земельної ділянки (ст. 531) тягне накладення штрафних санкцій у розмірі від 170 грн до 850 грн, посадових від 340 грн до 1700 грн чи за ст. 53 (порушення правил використання земель) - від 85 грн до 425 грн для громадян і на посадових осіб - від 255 до 510 грн).</p> <p>Прийняти окремий закон по даному напрямку, за прикладом Закону України «Про відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності», яким суттєво збільшити відповідальність за правопорушення у сфері землеустрою.</p>
12.	<p>Втрата (недонадходження) до бюджетів територіальних громад надходжень плати за землю через пільгову ставку за земельні ділянки для гірничодобувних підприємств.</p>	<p>Внести зміни до Податкового кодексу України, якими скасувати пільгову ставку плати за земельні ділянки, надані гірничодобувним підприємствам для видобування корисних копалин та розробки родовищ корисних копалин.</p>

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
13.	<p>Неможливість виконати вимогу п. 8 розділу II Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання окремих питань у сфері надання житлово-комунальних послуг», постанови Кабінету Міністрів України від 05.09.2018р №712 «Про затвердження правил надання послуги з управління багатоквартирним будинком та Типового договору про надання послуги з управління багатоквартирним будинком», до 31 грудня 2021 року щодо формування земельних ділянок шляхом визначення меж земельних ділянок державної чи комунальної власності, на яких розташовані багатоквартирні будинки, а також належні до них будівлі, споруди та прибудинкові території, за проектами землеустрою щодо впорядкування територій населених пунктів, проектами землеустрою щодо впорядкування території для містобудівних потреб.</p> <p>Земельні ділянки, на яких розташовані багатоквартирні будинки, а також належні до них будівлі, споруди та прибудинкова територія, що перебувають у спільній сумісній власності власників квартир та нежитлових приміщень у будинку, передаються безоплатно у власність або в постійне користування співвласникам багатоквартирного будинку в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. На даний час відповідний Порядок не затверджено.</p>	<p>Врегулювання питання на законодавчому рівні щодо обов'язковості оформлення права користування земельними ділянками, на яких розташовані багатоквартирні будинки, шляхом надання в постійне користування підприємствам, установам і організаціям, які здійснюють управління цими будинками (ОСББ).</p>
14.	<p>Втрати місцевих бюджетів у зв'язку прийняттям постанови Кабінету Міністрів України від 03.11.2021 №1147 «Про затвердження Методики нормативної грошової оцінки земельних ділянок», якою зменшено коефіцієнти, які враховують цільове призначення земельної ділянки.</p> <p>Застосування нової Методики призводить до зменшення нормативної грошової оцінки земельних ділянок – бази оподаткування для плати за землю, як наслідок до зменшення надходжень до бюджетів територіальних громад по даному виду доходу у 2022 році.</p> <p>Зокрема, коефіцієнти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств, що пов'язані з користуванням надрами (11.01) зменшено з 1,2 до 1,0, 	<p>Ініціювати розгляд питання про внесення змін до постанови КМУ від 03.11.2021 р. №1147, а саме: передбачення в частині застосування коефіцієнтів, які враховують цільове призначення земельної ділянки, визначених в порядку нормативної грошової оцінки земель населених пунктів (наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 25.11.2016р. №489, із змінами), для технічних документів з нормативної грошової оцінки розроблених та затверджених в установленому законодавством порядку до набрання чинності Постанови; збільшення коефіцієнтів, що враховують цільове призначення земельних ділянок поза межами населених пунктів; застосування коефіцієнту 3,0 при визначенні НГО земельних ділянок, відомості про які не внесено до ДЗК з</p>

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
	<p>- для розміщення та експлуатації будівель і споруд залізничного транспорту – з 1,0 до 0,5, - для розміщення, будівництва, експлуатації та обслуговування будівель і споруд об'єктів енергогенеруючих підприємств, установ і організацій – з 0,65 до 0,5. Крім того, коефіцієнт 3,0 при визначенні НГО земельних ділянок, відомості про які не внесено до ДЗК вже не застосовується.</p>	<p>можливістю акумулювання додаткових коштів в бюджетах громад, які можливо було б використовувати для проведення інвентаризації земель та наповнювати ПККУ.</p>
15.	<p>Відсутність законодавчих підстав залучення до сплати за землю користувачів, що займаються комерційною діяльністю та використовують частину приміщень у житлових чи багатоквартирних будинках.</p>	<p>Доповнити частину 1 статті 42 Земельного кодексу України абзацом наступного змісту: «У разі, якщо частина приміщень, будівель та споруд на прибудинковій території використовується суб'єктами підприємницької діяльності в комерційних цілях, органи місцевого самоврядування укладають з такими суб'єктами господарювання договір про плату за користування прибудинковою територією з зарахуванням коштів до місцевого бюджету. Плата за землю у відповідності до договору справляється відповідно до норм визначених статті 288 Податкового кодексу України»</p>
16.	<p>На сьогодні продаж землі відбувається на електронних торгах. Вимоги щодо підготовки до проведення та проведення земельних торгів для продажу земельних ділянок та набуття прав користування ними (оренди, суперфіцію, емфітевзису), затверджені постановою КМУ від 22.09.2021 № 1013. Пунктом 56 Вимог передбачено, що Організатор не пізніше ніж протягом наступного робочого дня з дня отримання плати оприлюднює в електронній торговій системі відомості про здійснення переможцем торгів оплати за придбаний лот та витрат (видатків), здійснених на підготовку лота до продажу. Враховуючи, що місцеві фінансові органи, як учасники бюджетного процесу, у своїй роботі керуються Порядком обміну інформацією між Міністерством фінансів України та учасниками бюджетного процесу на місцевому рівні, затверджені наказом Міністерства фінансів України</p>	<p>Внести зміни до пункту 56 Вимоги щодо підготовки до проведення та проведення земельних торгів для продажу земельних ділянок та набуття прав користування ними (оренди, суперфіцію, емфітевзису), затверджені постановою КМУ від 22.09.2021 № 1013, передбачивши термін оприлюднення інформації протягом трьох робочих днів з дня отримання плати за придбаний лот та витрат (видатків).</p>

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
	<p>від 30.08.2021 №488, та користуються ІПК «Місцевий бюджет». Відомості про зарахування коштів до бюджету передаються через ІПК «Місцевий бюджет» місцевому фінансовому органу першого робочого дня, що настає за звітним.</p> <p>В той же час на сьогодні мають місце випадки затримки інформації щодо надходжень до місцевого бюджету, що може привести до неможливості виконати вимоги Постанови.</p>	
17	<p>Відсутність доступу до єдиного публічного сервісу про наявність реєстрації земельних ділянок – бази Державного земельного кадастру «Публічна кадастрова карта».</p> <p>Разом з тим, працює інше інформаційна база Національна інфраструктура геопросторових даних (НІГД), яка дозволяє переглядати органам місцевого самоврядування відомості про земельні ділянки. Нажаль, вони не оновлюються – система заснована на базі ДЗК.</p> <p>Також, отримані відомості про ділянки з НІГД не мають юридичного статусу.</p>	<p>Відновити роботу бази Державного земельного кадастру в частині надання доступу громадам до інформації про земельні ділянки.</p> <p>Надати вільний доступ органам місцевого самоврядування наявних цифрових і електронних топографічних карт у всіх наявних масштабах для формування вихідних даних при замовленні містобудівної чи землевпорядної документації за допомогою Електронного кабінету національного геопорталу (nsdi.gov.ua).</p> <p>Також, надати таким Витягам з НІГД юридичного статусу на законодавчому рівні (так, як наприклад Витяг з ДЗК), що буде складовою вихідних даних при формуванні землевпорядної документації.</p>
18	<p>Відсутні функції контролю органів місцевого самоврядування щодо зрошення та дренажу, за мінімізацією ризиків деградації ґрунтів та децентралізацією управління водогосподарським комплексом.</p> <p>Відсутність дієвих ринкових стимулів раціонального водокористування у громадах.</p>	<p>Внести відповідні доповнення до Закону України «Про організації водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель» №2079-ІХ, яким передбачити процедуру здійснення контролю органами місцевого самоврядування за мінімізацією порушень у сфері раціонального водокористування.</p>
19	<p>Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо визначення територій та адміністративних центрів територіальних громад» №562-ІХ від 16.04.2020 року до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» вводиться нове поняття, таке як «територія територіальної громади – нерозривна територія, в межах якої</p>	<p>На території нашої держави є ряд громад в різних областях, що не мають «нерозривну» межу території.</p> <p>Внести відомості до бази ДЗК про такі адміністративні одиниці не можливо в силу зазначених нормативно правових актів.</p>

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
	<p>територіальна громада здійснює свої повноваження щодо вирішення питань місцевого значення відповідно до Конституції і законів України, як безпосередньо, так і через органами місцевого самоврядування.».</p> <p>Також, статтею 46-1 Закону України «Про землеустрій» визначається, що проекти землеустрою щодо встановлення меж територій територіальних громад, розробляються з метою з'ясування дійсної межі території територіальної громади.</p>	<p>Необхідно внести зміни та дозволити на законодавчому рівні оформлювати межі територіальних громад із розривною межею.</p>
20	<p>Відсутня уніфікація підходів оформлення земельних ділянок до розміщення тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності та майданчиків для паркування.</p>	<p>Прийняття єдиного порядку, який буде визначати та регулювати дії органів місцевого самоврядування при відведенні земельних ділянок для зазначених потреб.</p>
21	<p>Порядок функціонування і роботи електронної торгової системи затверджено постановою Кабінету Міністрів України №1013 від 28.09.2021 року «Деякі питання підготовки до проведення та проведення земельних торгів для продажу земельних ділянок та набуття прав користування ними (оренди, суперфіцію, емфітевзису)».</p> <p>Відповідно до Податкового кодексу України (ст.288) органи місцевого самоврядування встановлюють розмір орендної плати у відсотках від нормативної грошової оцінки земельних ділянок. Встановлення розміру орендної плати у відсотках від нормативної грошової оцінки є необхідним, оскільки відповідно до ст.289 Податкового кодексу України лише нормативна грошова оцінка щорічно індексується. А отже автоматично перераховується розмір орендної плати у грошовому виразі.</p> <p>Однак за результатами торгів електронна система видає протокол про його результати та кінцеву ціну, запропоновану переможцем, де зазначається сума в договорі виключно у грошовій формі.</p>	<p>Здійснення «ручного» перерахунку грошового розміру орендної плати у відсотки від нормативної грошової оцінки при укладанні договору оренди спотворює результати торгів.</p> <p>Пропонуємо перевести електронні системи аукціонів до вимог Податкового кодексу України та доповнити Протокол земельних торгів відповідним розділом, який буде фіксувати не тільки суму, запропоновану переможцем (у грошовій формі), а й відсоток від нормативної грошової оцінки земельної ділянки.</p> <p>Тобто, необхідно доопрацювати відповідний функціонал при оформленні протоколу торгів.</p>
22	<p>28 квітня 2021 року прийнято Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин" №1423-IX, який містить норми щодо нових інструментаріїв для органів місцевого самоврядування з контролю за використанням та охороною земель. Таких повноважень ОМС можуть набувати з 26.05.2022 року.</p>	<p>Створити електронний кабінет інспектора з контролю та охорони за використанням земель (чи працівника органу місцевого самоврядування) через систему національної кадастрової системи – НКС (за аналогом як сертифіковані інженери-землевпорядники).</p>

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
	Також, є необхідність моніторингу у розрізі кожного виду цільового призначення земель за правильністю сплати земельних платежів.	Створити функцію моніторингу та фільтрування (з можливістю формувати звітність в базі ДЗК) у розрізі кожного виду цільового призначення земель та інформації про них для здійснення контролю за правильністю сплати земельних платежів.
23	Суттєвими втратами для бюджетів громад стало скасування інституту відшкодування втрат сільськогосподарського призначення, що сплачувались у разі зміни цільового призначення земельних ділянок сільськогосподарського призначення.	Відновити відшкодування сільськогосподарських втрат, що стягувались у разі зміни цільового призначення земельних ділянок с/г призначення.

5. Проблемні питання органів місцевого самоврядування та пропозиції щодо їх вирішення у сфері охорони здоров'я

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
1.	Тариф на медичні послуги з надання первинної медичної допомоги за обслуговування одного пацієнта (капітаційна ставка) на 2023 рік занижений та не змінювався з 2022 року. Мінімальна заробітна плата протягом цього періоду збільшилася.	Переглянути тарифи на медичні послуги з урахуванням постанови КМУ від 13 січня 2023 р. № 28 «Деякі питання оплати праці медичних, фармацевтичних працівників та фахівців з реабілітації державних та комунальних закладів охорони здоров'я». Збільшити тариф за надання медичних послуг, пов'язаних з первинною медичною допомогою, за обслуговування одного пацієнта на 50%, що врахує зростання мінімальної заробітної плати за останні роки.
2.	Неврегульованість питання урахування медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при тарифікації медичних послуг, які підлягають оплаті в рамках реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення. Це призводить до невідповідності тарифів фактичним витратам закладів.	Обрахувати реальні тарифи на медичні послуги в програмі медичних гарантій, включити до тарифів на медичні послуги вартість лікарських засобів, медичних виробів та витратних матеріалів, які є необхідними для надання медичних послуг у рамках програми медичних гарантій, які наразі закуповуються централізовано за рахунок коштів інших програм державного бюджету; врахувати затрати на харчування, канцтовари, обслуговування оргтехніки, перетранспортування пацієнтів.
3.	Відсутність визначених та затверджених механізмів взаємодії закладів охорони здоров'я в рамках єдиного медичного простору призводить до розбалансованості функціонування галузі, неефективного управління у сфері охорони здоров'я та ускладнень у плануванні діяльності закладів охорони здоров'я.	У постанові Кабінету Міністрів України «Деякі питання організації спроможної мережі закладів охорони здоров'я» від 28 лютого 2023 року № 174 варто врахувати, що оптимальне визначення території медичного обслуговування загальним закладом охорони здоров'я з населенням не менше ніж 40 тисяч осіб суперечить принципам медичної реформи, за яким заклади охорони здоров'я між собою конкурують за пацієнта, що забезпечує якість медичних послуг.

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
4.	Відсутність у кадровому забезпеченні системи охорони здоров'я послідовної стратегії забезпечення галузі спеціалістами необхідного профілю, що спричиняє відтік із галузі високопрофесійних фахівців та молодих спеціалістів.	Затвердити стратегію забезпечення галузі спеціалістами необхідного профілю. Напрацювати ефективні механізми забезпечення виконання випускниками вищих медичних навчальних закладів, які навчалися за державним (регіональним) замовленням та уклали угоди про відпрацювання не менше трьох років у сільській місцевості або селищах міського типу, зобов'язань за такими угодами. З метою вирішення питання забезпечення закладів медицини лікарями розробити єдиний цифровий реєстр медичних працівників та вакантних медичних посад.
5.	Незабезпеченість державою фінансування делегованих повноважень щодо надання медичних послуг у закладах освіти (фінансування заробітної плати медичної сестри).	Забезпечити за рахунок програми медичних гарантій пакету медичних послуг у закладах освіти, передбачивши фінансування заробітної плати медичних сестер.
6.	Відсутність належного рівня забезпечення фінансових ресурсних потреб системи охорони здоров'я, спрямованість усіх фінансів на заробітну плату унеможлиблює вирішення питань закупівель медикаментозних засобів, витратних матеріалів, лабораторних реактивів, придбання нового медичного обладнання, ремонту і обслуговування раніше придбаного, закупівля паливно-мастильних матеріалів, утримання автотранспорту, збільшення вартості харчування хворих.	Продовжити фінансування на державному рівні програм дооснащення закладів охорони здоров'я медичним обладнанням та забезпеченням автотранспортом. Включити до тарифів на медичні послуги вартість лікарських засобів, медичних виробів та витратних матеріалів, які є необхідними для надання медичних послуг у рамках програми медичних гарантій у закладах охорони здоров'я, які наразі закуповуються централізовано за рахунок коштів інших програм державного бюджету. Передбачити потреби придбання нового медичного обладнання, ремонту і обслуговування раніше придбаного, закупівля паливно-мастильних матеріалів, утримання автотранспорту, чи збільшення вартості харчування хворих.
7.	Відсутність можливості укладання договорів Національною службою здоров'я України із закладами охорони здоров'я, розташованими на територіях, які звільнені від окупації, у зв'язку з невідповідністю вимогам постанови Кабінету Міністрів України. Це призводить до погіршення умов проживання населення, умов надання медичних послуг на відновлених від окупації територіях.	Внести зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 27.12.2023 року № 1464 «Деякі питання реалізації програми Державних гарантій медичного обслуговування населення в 2023», які дадуть можливість врахувати особливості надання медичних послуг закладами охорони здоров'я, розташованих на територіях, звільнених від окупації.
8.	Обмеженість фінансування програм реімбурсації в межах програми медичних гарантій для лікування пацієнтів.	Забезпечити фінансування реімбурсації лікарських засобів за програмою державних медичних гарантій.

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
9.	Недостатнє забезпечення населення дороговартісними ліками в повному обсязі після складних операцій та онкозахворювань.	Збільшити фінансування на забезпечення населення дороговартісними ліками в повному обсязі після складних операцій та онкозахворювань.
11.	Обмежений обсяг бюджетних коштів для оплати лікування хворих з рідкісними (орфанними) хворобами.	Збільшити фінансування заходів на придбання дороговартісних лікарських засобів хворим з рідкісними (орфанними) захворюваннями
12.	Відсутність врахування особливостей сільської місцевості (різна щільність населення в населених пунктах) у тарифікації медичних послуг, що не дозволяє надавати населенню необхідні медичні послуги та призводить до дефіциту кадрів.	Переглянути порядок реалізації програми медичних гарантій, в частині коригувальних (підвищених та понижених) коефіцієнтів до тарифів на медичні послуги, які надаються закладами охорони здоров'я та які характеризують складність пролікованих випадків та інтенсивність використання ресурсів для профілактики, діагностики, лікування та реабілітації у сфері охорони здоров'я. Вирішити питання щодо збільшення коефіцієнтів за обслуговування пацієнтів, з якими заключено декларацію лікарем понад ліміт. Переглянути норму кількості декларацій на одного сільського лікаря, яка завищена і не дозволяє надавати населенню необхідні медичні послуги через різну щільність населення в населених пунктах. Включити до програми медичних гарантій зарплату фельдшерів.
13.	Незабезпеченість державою фінансування делегованих повноважень щодо оплати профілактичних медичних оглядів працівників бюджетної сфери, призовників та мобілізованих. Залежність оплати профілактичних медичних оглядів працівників бюджетної сфери, призовників та мобілізованих від фінансової спроможності органів місцевого самоврядування. Не всі територіальні громади можуть фінансувати відповідні програми.	Впровадити гарантований державою обсяг безоплатної медичної допомоги при проведенні медичних оглядів призовників, допризовників та мобілізованих при центрах комплектації та працівників бюджетної сфери. Внести зміни до діючих нормативно-правових актів у частині врегулювання питання фінансування обов'язкових профілактичних медичних оглядів окремих категорій працівників бюджетної сфери через НСЗУ як складову профілактичної роботи та запровадити підвищувальні коефіцієнти за проведені огляди.
14.	Незабезпеченість державою фінансування делегованих повноважень щодо медичного обстеження у стаціонарному відділенні лікарні неповнолітніх дітей, які вилучені із середовища, у	Забезпечити за рахунок програми медичних гарантій пакету медичних послуг щодо медичного обстеження дітей, які вилучені із сімей органами захисту прав дітей, у стаціонарі медичного закладу за необхідності цілодобового перебування. Можливий варіант внесення

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
	якому існувала загроза їх життю, та знайдених до влаштування в сімейні форми виховання.	змін до додатку (висновку про стан здоров'я, фізичний та розумовий розвиток дитини) постанови Кабінету міністрів України від 24 вересня 2008 року № 866. Визначити первинне обстеження дитини сімейним лікарем та отримання експрес-аналізів, за результатами яких влаштувати дитину у сімейні форми виховання, а потім дообстежувати стан дитини. Зміни до постанови КМУ забезпечать оперативне обстеження дитини та вчасне влаштування у сімейні форми виховання.
15.	Незабезпеченість державою фінансування медичних послуг щодо проведення огляду в закладах охорони здоров'я водіїв на стан сп'яніння при оформленні поліцейськими матеріалів адміністративних порушень.	Забезпечити за рахунок програми медичних гарантій пакету медичних послуг щодо оплати праці медичних працівників щодо огляду на стан сп'яніння водіїв.
16.	Незабезпеченість державою фінансування вартості комунальних послуг та енергоносіїв комунальних закладів охорони здоров'я у складі медичних послуг, що надаються в рамках програми державних гарантій медичного обслуговування, не для членів відповідної громади.	Забезпечити за рахунок програми медичних гарантій пакету медичних послуг покриття вартості комунальних послуг та енергоносіїв та ініціювати перед Верховною Радою України внесення відповідних змін до Бюджетного кодексу України.
17.	Фінансова неспроможність у короткі терміни забезпечити пристосування будівель та приміщень закладів охорони здоров'я будівель та приміщень для працівників та пацієнтів структурних підрозділів підприємства під час загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій.	Передбачити фінансування відповідних програм щодо пристосування будівель та приміщень медичних закладів з метою укриття для працівників та пацієнтів підприємства під час загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій.
18.	Необхідність оновлення переліку платних послуг, які надаються в комунальних закладах охорони здоров'я.	Внести зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1996 р. № 1138 «Про затвердження переліку платних послуг, які надаються в державних і комунальних закладах охорони здоров'я та вищих медичних навчальних закладах».
19.	Відсутність можливості проведення планових хірургічних втручань, планових госпіталізацій хворих, зменшення амбулаторних відвідувань у період поточних та прогнозованих загроз національним інтересам України, що є причиною недофінансування	Внести зміни до нормативно-законодавчих актів з метою врахування періоду заборони проведення планових хірургічних втручань, планових госпіталізацій хворих, що може вплинути на можливість подальшого укладання договорів з НСЗУ.

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
	медичних закладів та невідповідності вимогам для заключення договорів з НСЗУ.	

6. Проблемні питання органів місцевого самоврядування та пропозиції щодо їх вирішення у сфері відкритого врядування

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
1.	Відсутність нормативного врегулювання можливості наповнення бюджетів органів самоорганізації населення за рахунок самооподаткування.	Розробити та прийняти нормативно- правовий акт, що надає правову основу та забезпечує неухильне виконання, для запровадження механізму добровільного самооподаткування мешканців мікроромад на території діяльності органів самоорганізації населення, в разі прийняття рішення про таке загальними зборами/конференцією мешканців за місцем проживання. Це дозволить реалізувати такі повноваження органів самоорганізації населення, як організація на добровільних засадах участі населення у здійсненні заходів щодо проведення робіт з благоустрою, озеленення та утримання в належному стані садиб, дворів, вулиць, площ, парків, кладовищ, братських могил, обладнанні дитячих і спортивних майданчиків, кімнат дитячої творчості, клубів за інтересами тощо; організація участі населення у здійсненні заходів щодо охорони пам'яток історії та культури, ліквідації наслідків стихійного лиха, будівництві і ремонті шляхів, тротуарів, комунальних мереж, об'єктів загального користування та інше. В кінцевому результаті дозволить знизити навантаження на бюджети громад територіальних одиниць та здійснить позитивний вплив на місцевий економічний розвиток.
2.	Недостатній обсяг інформації, що надається органами державної статистики для органів місцевого самоврядування, який необхідний для виконання повноважень. Зокрема, відсутня статистична інформація в розрізі громад в частині показників економічного розвитку, демографічної ситуації тощо.	Внесення відповідних змін до законодавства України в частині надання більш розширеного обсягу статистичної інформації для органів місцевого самоврядування, яка необхідна для планування та аналізу показників соціально-економічного розвитку громади, врахування їх при складанні проєкту бюджету громади на наступний бюджетний період тощо.
3.	Законодавство про доступ до публічної інформації не враховує особливості реалізації правового режиму воєнного стану, зокрема щодо окупованих та деокупованих територій, а також об'єктивні обставини тривалої відсутності електроенергії, обстріли тощо.	Визначити на законодавчому рівні перелік публічної інформації (ст. 15 ЗУ "Про доступ до публічної інформації"), яка не оприлюднюється або повинна оприлюднюватися в інші терміни, передбачені в законодавстві, під час дії воєнного стану в Україні, а також

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
		передбачити диференційований підхід залежно від типу територій (окупована, деокупована тощо).
4.	В умовах воєнного стану ОМС мають обмежені можливості щодо оприлюднення проєктів регуляторних актів у друкованих засобах масової інформації.	Перегляд та конкретизації застосування в період дії воєнного стану деяких вимог Закону України «Про засади регуляторної політики у сфері господарської діяльності», що стосуються оприлюднення регуляторних актів та відповідних документів у друкованих ЗМІ, а саме: вимоги частини 5 статті 12 «Офіційне оприлюднення регуляторних актів та вимоги» та вимоги статті 13 «Способи оприлюднення документів, підготовлених у процесі здійснення регуляторної діяльності». Передбачити можливість в період дії воєнного стану оприлюднювати регуляторні акти та документи, підготовлені у процесі здійснення регуляторної діяльності шляхом розміщення на офіційній сторінці розробника та/або їх оприлюднення у міських ЗМІ в мережі Інтернет.
5.	Закон України «Про органи самоорганізації населення» має невідповідність з іншими законодавчими актами України зокрема в частині реєстрації цих органів.	Привести у відповідність до законодавства Закон України «Про органи самоорганізації населення», зокрема щодо державної реєстрації органів самоорганізації населення.
6.	Закон України «Про всеукраїнський та місцеві референдуми» втратив чинність 06.11.2012 року, натомість 26.01.2021 року ухвалено новий Закон України «Про всеукраїнський референдум». Питання організації та проведення місцевого референдуму залишилися не визначеними на законодавчому рівні, що позбавляє мешканців громад права на використання такого механізму прямої участі як місцевий референдум.	Прийняття нового Закону України «Про місцевий референдум».

7. Проблемні питання органів місцевого самоврядування та пропозиції щодо їх вирішення у галузі місцевого економічного розвитку

№ з/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
1.	Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 1178 від 12.10.2022 «Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України “Про публічні закупівлі”, на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування» замовники здійснюють закупівлі товарів і послуг (крім послуг з поточного ремонту), вартість яких менше 100 тис. гривень, послуг з поточного ремонту, вартість яких менше 200 тис. гривень, робіт, вартість яких менше 1,5 млн гривень, шляхом застосування процедури спрощених закупівель.	Внести в постанову Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2022 р. № 1178 «Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України “Про публічні закупівлі”, на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування» зміни в п. 13, а саме підвищити вартісні межі закупівель товарів, послуг, поточного ремонту та робіт, що застосовуються до процедури спрощених закупівель
2.	Статтею 65 Господарського кодексу України (далі – ГКУ) передбачено, що колективний договір необхідно укласти на будь-якому підприємстві, де використовується наймана праця. Викликає занепокоєння, що сам колективний договір підпадає під вимоги не ГКУ, а Кодексу законів про працю України (далі – КЗпП України), в якому не зазначено, його обов’язковість. КЗпП України передбачено його укладання лише у разі вимог переговорного процесу однієї зі сторін.	Визначити обов’язковість укладання, колективного договору сторонами у КЗпП України.
3.	Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання надмірному тиску на суб’єктів господарювання» № 1320-IX від 04.03.2021 ОМС позбавлені права здійснювати контроль за додержанням законодавства про працю юридичними особами, що не перебувають у комунальній власності, а також фізичними особами-підприємцями, які використовують працю найманих працівників, матиме негативні наслідки для громад, а саме – призведе до підвищення тінізації праці, оскільки від контролю усуваються ОМС, які найбільше зацікавлені у власному економічному розвитку шляхом детінізації зайнятості та як наслідок – у зростанні доходів місцевих бюджетів. Органи	Відновити всі повноваження ОМС щодо проведення інспекційних відвідувань юридичних осіб усіх форм власності та фізичних осіб-підприємців, накладення штрафів, відмінити відповідальність за звернення заявника до контролюючих органів.

№ з/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
	Держпраці не мають достатніх ресурсів для оперативного реагування на порушення роботодавцями трудового законодавства. Недобросовісні роботодавці можуть відчуті безкарність зі сторони контролюючих органів, що сприятиме зростанню кількості порушень у сфері трудового законодавства.	
4.	Неможливість здійснювати якісний аналіз розвитку територій та забезпечувати підготовку стратегії розвитку громад, інших програмних документів через відсутність статистичних даних. Статтею 2 Закону України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» передбачено, що прогнозні та програмні документи економічного і соціального розвитку розробляються на основі даних органів державної статистики, центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сфері економічного і соціального розвитку, інших центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування.	Внесення відповідних змін до законодавства України в частині надання більш розширеного обсягу статистичної інформації для органів місцевого самоврядування (територіальних громад), яка необхідна для планування та аналізу показників соціально-економічного розвитку громади, врахування їх при складанні проекту бюджету громади на наступний бюджетний період тощо. Формування на державному рівні єдиної бази статистичної інформації в розрізі територіальних громад, з наданням безкоштовного доступу до неї посадовим особам органам місцевого самоврядування. Проведення відповідного коригування плану державних статистичних спостережень.
5.	Недоцільність проходження процедур, передбачених Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку», при розробці щорічних проектів програм економічного і соціального розвитку територіальних громад, які є концептуальними, узагальнюючими документами планування розвитку територіальних громад на короткостроковий період, оскільки окреслюють основні напрями розвитку громад на наступний рік та містять заходи, реалізація яких безпосередньо буде здійснюватися відповідно до цільових (комплексних) програм громади та в рамках конкретних проектів.	Поновити дію норми пункту 3 частини другої статті 2 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», що діяла до 1 січня 2020 року, про не поширення дії цього Закону на програми економічного і соціального розвитку територіальних громад, які розробляються органами місцевого самоврядування на короткостроковий період.
6.	Наявність податкового боргу у державних підприємств сільськогосподарського сектору (дослідні господарства). Підприємства роками здійснюють діяльність, користуються земельними ділянками у значних розмірах, при цьому податковий борг лише зростає.	Провести заходи щодо передачі земельних ділянок державних підприємств, які мають податкову заборгованість, до комунальної власності. Таким чином громада мала б можливість укласти договір оренди, або передати у користуванні іншим спроможним орендарям.

№ з/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
7.	Пунктом 68 Підрозділу 10 Розділу XX Податкового Кодексу України встановлено, що тимчасово до 1 січня 2037 року, для платників податків діють певні види пільг на сплату податків до місцевого та державного бюджету, які одночасно відповідають певним критеріям. Одним з критеріїв є сума річного доходу (за вирахуванням непрямих податків), визначеного за правилами бухгалтерського обліку за останній річний звітний період, не перевищує 40 мільйонів гривень; Враховуючи економічну ситуацію в країні та значний ріст курсу іноземної валюти, згідно проведеної роботи з потенційними інвесторами, які хочуть розмістити своє виробництво на території громади, цей критерій на даний час є занадто низьким, що зумовлює недоцільність та відмову інвесторів проводити свою діяльність.	Для залучення інвестицій, покращення бізнес клімату та подолання негативних тенденцій і проблем соціально-економічного розвитку громади необхідно розглянути питання для підприємств, які будуть працювати на території територіальної громади, де діє спеціальний режим оподаткування, збільшити суму річного доходу (за вирахуванням непрямих податків), визначеного за правилами бухгалтерського обліку за останній річний звітний період до 500 млн. грн шляхом внесення змін до Податкового Кодексу України.
8.	Обмеження самостійності прийняття рішень ОМС в частині встановлення ставок місцевих податків та зборів та забезпечення фінансування комунальних закладів та установ освіти, охорони здоров'я, культури, соціального захисту тощо та підприємств критичної інфраструктури (теплопостачання, водопостачання тощо).	Виключити надання допомоги органами місцевого самоврядування з-під дії Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».
9.	Відсутність стимулів в органів місцевого самоврядування щодо місцевого економічного розвитку, залучення підприємств на свою територію. А саме через втрату надходжень ПДФО бюджетами місцевого самоврядування через сплату юридичними особами-податковим агентами (в т.ч. державними підприємствами, установами) не за місцезнаходженням (розташуванням) їх відокремлених підрозділів, згідно Бюджетного кодексу України, а за місцем реєстрації таких юридичних осіб.	Внести зміни до Бюджетного та Податкового кодексів щодо зарахування ПДФО до бюджету за місцезнаходженням (розташування) виробничих потужностей юридичної особи-податкового агента. Доповнити частину першу статті 64 БКУ наступним абзацом: «Податок на доходи фізичних осіб, нарахований працівникам структурного підрозділу перераховується податковим агентом до відповідного бюджету за місцезнаходженням такого структурного підрозділу.».
10.	Відповідно до розпорядження КМУ від 29.12.2021 №1805-р «Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2022-2025 роки та плану заходів з її реалізації» передбачено розроблення та затвердження у III кварталі 2022 року методичних рекомендацій щодо управління	Розроблення методичних рекомендацій щодо управління інвестиційними проектами, які фінансуються за рахунок коштів місцевих бюджетів.

№ з/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
	<p>інвестиційними проектами, що фінансуються за рахунок коштів місцевих бюджетів.</p> <p>Станом на 20.11.2023 року відповідні методичні рекомендації відсутні.</p>	
11.	<p>Окремі норми Податкового кодексу встановлюють неконкурентні умови для суб'єктів господарювання</p> <p>На підставі пп.4 п. 297.1 ст. 297 Податкового кодексу України фізичні особи-підприємці та юридичні особи, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності звільняються від обов'язку нарахування, сплати та подання податкової звітності, зокрема з податку на майно (в частині земельного податку). Водночас, для платників єдиного податку, які користуються земельною ділянкою на правах оренди, сплата орендної плати є обов'язковою.</p>	<p>Привести до єдиних засад порядок сплати земельного податку платниками єдиного податку, тобто, скасувати норму, визначену пп.4 п. 297.1 ст. 297 Податкового кодексу України, в частині звільнення платників єдиного податку від сплати податку на землю.</p>
12.	<p>Обмежені можливості ОМС у здійсненні видатків з місцевих бюджетів через уповноваження нормами урядової постанови КМУ № 590 «Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану» обласних військових адміністрацій одноосібно ухвалювати рішення про проведення відповідних казначейських платежів.</p>	<p>Внести зміни до Постанови Кабінету Міністрів України від 09.06.2021 року № 590 «Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану» в частині розширення переліку видатків другої черги, спрямованих на економічний розвиток громад та територій.</p>
13.	<p>Одним із інструментів розвитку громад є публічне інвестування, зокрема через механізм залучення державних коштів (ДФРР, субвенція, державні програми) для проведення ремонту та реконструкції шкільних закладів, реконструкції водогонів, впровадження енергозберігаючих заходів у бюджетній сфері, тощо. Вартість проектно-кошторисної документації на сьогодні є фінансово обтяжливою для громад. При цьому виготовлення проектно-кошторисної документації не гарантує отримання державного фінансування, оскільки часто державне фінансування проводиться на умовах конкурсу.</p>	<p>Переглянути «Настанову з визначення вартості проектних, науково-проектних, вишукувальних робіт та експертизи проектно-кошторисної документації на будівництво», з тим щоб вартість проектно-кошторисної документації зменшилася для громад принаймні до 100 тис. грн. за проект, зокрема на проекти об'єктів невикористаного призначення.</p>

№ з/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
14.	Недофінансування інвестиційних потреб територіальних громад.	Внесення змін до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» про повернення статті щодо пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту.
15.	Відсутність державної підтримки на оновлення (виготовлення) містобудівної документації, створення топографічної основи, необхідної для розроблення комплексних планів просторового розвитку територій громад	Забезпечення фінансування з державного бюджету місцевим бюджетам на оновлення (виготовлення) містобудівної документації для територіальних громад, які є дотаційними та розроблення топографічної основи у цифровому, векторному, електронному та графічному зображенні, по матеріалах аерофотозйомки для розроблення комплексного плану просторового розвитку громади.
16.	<p>На сьогоднішній день облаштування кожного індустріального парку і підготовка його для входу інвестора (українських та іноземних компаній) вимагає значного бюджету. Ці кошти витрачаються керуючими компаніями на проєкту документацію, земельні роботи, облаштування і підключення до електромереж, системами водо- і газопостачання, мережами каналізації, дорогами для в'їзду та виїзду з парків, паркування і місця загального користування, тощо.</p> <p>28 жовтня 2022 року прийнято постанови Кабінету Міністрів України № 1207 «Про затвердження Порядку надання коштів на безповоротній основі для облаштування індустріальних (промислових) парків та/або забезпечення будівництва об'єктів суміжної інфраструктури, необхідних для створення та функціонування індустріальних (промислових) парків» (далі – Постанова № 1207), та № 1208 «Про затвердження Порядку надання повної або часткової компенсації відсоткової ставки за кредитами (позиками) на облаштування та/або здійснення господарської діяльності у межах індустріальних (промислових) парків» (далі – Постанова № 1208).</p> <p>Проте, на сьогодні відсутній реальний доступ до державних програм фінансування (грантів) та кредитного ресурсу для облаштування і підготовки індустріальних парків для здійснення безпосередніх будівельних робіт.</p>	<p>Для реального функціонування необхідних програм державної підтримки по відбудові та розвитку промисловості, функціонування індустріальних парків, необхідно забезпечити реалізацію порядків, затверджених постановами № 1207 та № 1208, а саме забезпечити фінансовим ресурсом бюджетні програми субвенцій (грантів) індустріальних парків в рамках реалізації Постанов № 1207 та № 1208. Разом з тим, пропонуємо в рамках кредитного продукту державної програми «5-7-9» зарезервувати суму коштів кредитного ресурсу для оформлення кредитів саме керуючими компаніями на період 2023-2024 року з урахуванням специфіки юридичних осіб і додатковим уточненням критеріїв щодо індустріальних парків для видачі таких кредитів.</p>

№ з/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
17.	ЗУ «Про публічні закупівлі» не розглядає питання місцевої локалізації. Органи місцевого самоврядування не мають можливість підтримувати місцевого виробника. Створення механізму органам місцевого самоврядування обирати місцевих виробників важливо розглядати як один із заходів у пакеті комплексної підтримки розвитку громади. Саме як один із заходів, бо протекціонізм — це лише частина раціональної політики виробничого розвитку. Застосування сільськими, селищними та міськими радами критерію місцевої складової у витратах публічних коштів — це фінансування робочих місць в громаді, в результаті чого створюється цикл із доданої вартості та реінвестується в економіку громади. З таких замовлень знову сплачуються податки та зарплати, а компанії отримують доходи.	Внести зміни до ЗУ «Про публічні закупівлі», а саме передбачити можливість застосування замовником критерію місцевої локалізації.
18.	На теперішній час розмір штрафу за вчинення уповноваженою особою адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 164-14 КУпАП, не є зіставним із розміром заробітної плати уповноваженої особи. Така ситуація спричиняє плинність кваліфікованих кадрів та відсутність у уповноважених осіб коштів для подальшого існування у разі допущення помилки при проведенні закупівлі.	Пропонуємо зменшити розмір штрафів, передбачених ст. 164-14 КУпАП у п'ять разів.
19.	Відповідно до пункту 4 частини 1 статті 1 Закону № 3038-VI замовник будівництва - фізична чи юридична особа, яка має у власності чи користуванні одну чи декілька земельних ділянок або у власності чи управлінні будівлю/споруду і має намір щодо виконання підготовчих та/або будівельних робіт. Відповідно до чинного законодавства власниками земельних ділянок, будівель/споруд є територіальні громади, отже органи місцевого самоврядування не мають у власності/користування земельних ділянок та у власності/управлінні будівель/споруд. Також Законом України «Про гарантування речових прав на об'єкти нерухомого майна, які будуть споруджені в майбутньому» від 15.08.2022 № 2518-IX, внесено зміни до Закону № 280/97-ВР, в частині виключення підпункту 2 пункту "а" частини першої статті 31, а саме виключення повноважень	Пропонуємо внести зміни до ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності», а саме: викласти підпункт 1-1 пункту «а» статті 31 у наступній редакції: «виконання або делегування на конкурсній основі генеральному підряднику (підряднику) функцій замовника на будівництво об'єктів соціальної сфери, житлових будинків, інших об'єктів будівництва, що належать до комунальної власності»;»; викласти останнє речення пункту 4 частини 1 статті 1 у наступній редакції: «У разі виконання підготовчих/будівельних робіт на об'єктах комунальної власності замовником будівництва можуть бути виконавчі органи сільських, селищних, міських рад».

№ з/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
	<p>виконавчих органів сільських, селищних, міських рад щодо виконання або делегування на конкурсній основі генеральній будівельній організації (підрядній організації) функцій замовника на будівництво, реконструкцію і ремонт житла, інших об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури комунальної власності.</p> <p>Наразі органи місцевого самоврядування стикаються з випадками, коли органи державного архітектурно-будівельного контролю відмовляють їх структурним підрозділам у наданні дозволу на виконання будівельних робіт, посиляючись на зазначені вище зміни у законодавстві, а саме на пункт 4 частини 1 статті 1 Закону № 3038-VI.</p> <p>Таким чином, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад не можуть делегувати права на здійснення функцій замовника будівництва іншим особам, так як самі не є замовниками будівництва згідно з чинним законодавством.</p>	

8. Проблемні питання органів місцевого самоврядування та пропозиції щодо їх вирішення у сфері відновлення муніципальної інфраструктури

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
ПЛАНУВАННЯ ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ		
1.	Невідповідність цілей, напрямів та завдань Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки та регіональних стратегій розвитку новим сьогодишнім викликам, що пов'язані зі збройною агресією проти України та післявоєнним відновленням.	<p>Провести аналіз, розробити та актуалізувати цілі та завдання чинної Державної стратегії регіонального розвитку України на 2021-2027 роки із визначенням нових державних пріоритетів, що враховуватимуть суттєві внутрішні і зовнішні зміни в Україні та перспективи на майбутнє.</p> <p>Визначити склад функціональних типів території, зокрема територій відновлення.</p> <p>Внести зміни до:</p> <ul style="list-style-type: none"> - постанови Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695 «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку України на 2021-2027 роки; - постанови Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 931 «Про затвердження Порядку розроблення Державної стратегії регіонального розвитку України і плану заходів з її реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених Стратегій і плану заходів»; - постанови Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 932 «Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів».
2.	Значне звуження обсягів статистичної інформації за визначеними показниками в розрізі територіальних громад для якісного планування відновлення та розвитку (підготовки аналітичної основи для Плану відновлення та розвитку ТГ, Стратегії розвитку ТГ, Програми соціально-економічного розвитку ТГ).	Доручити Державній службі статистики України забезпечити надання органам місцевого самоврядування необхідної статистичної інформації в розрізі територіальних громад з проведенням відповідного коригування плану державних статистичних спостережень.

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
		<p>Внесення змін до статистичної звітності, зокрема щодо територіального розмежування.</p> <p>Внести відповідні зміни до законодавства України в частині надання більш розширеного обсягу статистичної інформації для органів місцевого самоврядування, необхідної для планування та аналізу показників соціально-економічного розвитку громади, врахування їх при складанні проекту бюджету громади на наступний бюджетний період тощо.</p> <p>Мінекономіки спільно з Державною службою статистики України вирішити питання щодо безкоштовного надання статистичних даних – основних показників діяльності промислових, переробних та сільськогосподарських підприємств, які використовуються для аналізу, складання прогнозів соціально-економічного розвитку територіальних громад.</p>
3.	Відсутність потрібної інформації для планування органами місцевого самоврядування відновлення та розвитку території (щодо електричних, інших інженерних мереж).	Зняття поняття «конфіденційна інформація» з виробничих показників підприємств та товаровиробників
4.	Недоцільність проходження процедур, передбачених Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку», при розробці щорічних проектів програм економічного і соціального розвитку територіальних громад, які є концептуальними, узагальнюючими документами планування розвитку територіальних громад на короткостроковий період, оскільки окреслюють основні напрями розвитку громад на наступний рік та містять заходи, реалізація яких безпосередньо буде здійснюватися відповідно до цільових (комплексних) програм громади та в рамках конкретних проектів.	Поновити дію норми пункту 3 частини другої статті 2 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», що діяла до 1 січня 2020 року, про не поширення дії цього Закону на програми економічного і соціального розвитку територіальних громад, які розробляються органами місцевого самоврядування на короткостроковий період
5.	Демографічні та економічні проблеми, що виникли внаслідок тимчасової окупації та ведення бойових дій на території прикордонних територіальних громад, та стосуються масової внутрішньої міграції населення до більш безпечних територій та згортання підприємницької діяльності.	Створення на прикордонних з РФ і РБ територіях територіальних громад спеціальних економічних зон, розроблення та реалізація на державному рівні Програми розвитку прикордонних територій (територій відновлення).

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
6.	Не можливість розроблення Планів відновлення та розвитку територіальних громад для реалізації інфраструктурних проєктів щодо відновлення інженерних мереж, житлових об'єктів, соціальної інфраструктури, мостів, доріг після обстрілів, а в перспективі їх утримання, оскільки не затверджений перелік територій відновлення.	Прискорити затвердження складу функціональних типів територій, зокрема територій відновлення.
7.	Законодавством передбачено декілька видів документів стратегічного планування на базовому рівні. Так, Законом України «Про засади державної регіональної політики» передбачене обов'язкове розроблення Стратегії розвитку територіальної громади або Плану відновлення та розвитку територіальної громади (для територій відновлення). Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності» передбачена можливість розроблення органами місцевого самоврядування програм комплексного відновлення території територіальної громади (її частини). Однак, не визначені випадки, за яких органам місцевого самоврядування доцільно затвердити таку Програму. Для ефективної організації роботи органів місцевого самоврядування, особливо тих, що постраждали від збройної агресії, одночасне розроблення декількох стратегічних планувальних документів є недоцільним.	Визначити один планувальний документ з питань відновлення територіальної громади, а також критерії доцільності розроблення програм комплексного відновлення території територіальної громади (її частини).
8.	Недостатність державного фінансування відновлення пошкодженого майна (будинків) жителів територіальних громад внаслідок воєнних дій.	Передбачити в Державному бюджеті України на 2024 рік в рамках Фонду ліквідації наслідків збройної агресії та/або необхідний обсяг коштів.
9.	Недостатність фінансування на розроблення та внесення змін до генеральних планів населених пунктів і детальних планів територій з метою обов'язкового передбачення розгалуженої мережі облаштованих укриттів та інших споруд, призначених для укриття населення.	Передбачити субвенцію із державного бюджету бюджетам територіальних громад для виготовлення/внесення змін до містобудівної документації, зокрема генеральних планів населених пунктів, детальних планів територій, а також комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади.

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОЄКТІВ ВІДНОВЛЕННЯ		
10.	Відсутність коштів на відновлення муніципальної інфраструктури.	Повернення статті щодо пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту.
11.	Недостатність коштів для відновлення пошкоджених та зруйнованих об'єктів інфраструктури, житлового фонду, адмінприміщень на території громади	Передбачити в Державному бюджеті України на 2024 рік в рамках Фонду ліквідації наслідків збройної агресії та/або необхідний обсяг коштів.
12.	Відсутній спрощений порядок реконструкції нежитлових приміщень під житлові квартири для забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб.	Внести зміни до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», якими передбачити на період дії воєнного стану та періоду відновлення дозвіл переводити нежитлові приміщення комунальної або державної власності у житлові рішенням виконавчого комітету сільської, селищної, міської ради за погодженням з начальником районної військової адміністрації (головою районної державної адміністрації).
13.	У місцевих бюджетах немає коштів на будівництво чи облаштування захисних споруд цивільного захисту (бомбосховищ, укриттів, інших споруд, призначених для укриття населення) в закладах освіти. Як наслідок - неможливість проведення навчання офлайн у закладах освіти.	Розробити державну цільову програму будівництва, капітального/поточного ремонту укриттів на території закладів освіти, забезпечити її фінансування.
14.	Існуюча система фінансування не враховує специфіку роботи закладів охорони здоров'я, розташованих на територіях, де ведуться бойові дії або які межують з такими територіями. Недостатність медичних кадрів, зниження показників густоти населення регіону і, відповідно, чисельності пацієнтів, пошкодження місцевих доріг через обстріли, зменшення доступності стаціонарної медичної допомоги, що в сукупності не дають змогу закладам охорони здоров'я відповідати критеріям для заключення договорів з НСЗУ. Недостатність фінансування для відбудови зруйнованих / пошкоджених закладів охорони здоров'я.	Зберегти мережу закладів охорони здоров'я на територіях, що межують з територіями, на яких ведуться бойові дії, запровадивши спеціальні умови фінансування, які б дозволили утримувати заклади охорони здоров'я за умови зменшення нормативної чисельності пацієнтів та/або невідповідності іншим критеріям для заключення договорів з НСЗУ. Надавати державну допомогу для фінансування фельдшерських та фельдшерсько-акушерських пунктів, які не увійшли до спроможної мережі, особливо тих, які знаходяться на прикордонних з РФ і РБ територіях та/або на території, де ведуться бойові дії. Передбачити фінансування для відбудови зруйнованих/пошкоджених закладів охорони здоров'я.

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
15.	Невідповідність фактичної вартості медичних послуг (різна кількість декларацій на різні дати розрахунку), що призводить до заборгованості із заробітної плати медичного персоналу.	Провести перерахунок фактичної вартості медичних послуг для надавачів медичних послуг, розташованих на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, перелік яких визначений наказом Мінреінтеграції. Дофінансувати Національною службою здоров'я комунальні некомерційні підприємства, враховуючи перерахунки за фактично надані послуги відповідно до кількості підписаних декларацій.
16.	Зміни до постанови КМУ 252, внесені постановою КМУ від 04.11.2022 №1239, унеможливають продовження виконання повноважень місцевого самоврядування в галузі бюджету за спрощеною процедурою. Зважаючи на періодичність проведення сесій місцевої ради (раз на місяць), в умовах постійних обстрілів населених пунктів російськими військами вирішувати питання відновлення пошкодженої інфраструктури надто складно.	Тому пропонуємо відновити положення підпункту 2 пункту 1 постанови КМУ 252 щодо повноважень виконавчих комітетів місцевих рад вирішувати питання місцевого значення коштами бюджету територіальної громади.
КОМПЕНСАЦІЯ ЗА ПОШКОДЖЕНЕ / ЗНИЩЕНЕ МАЙНО		
17.	З прийняттям та набранням чинності 22.05.2023 Закону України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України» № 2923 на органи місцевого самоврядування покладено низку нових завдань: 1) розгляд питань з надання компенсації за пошкоджене житло; 2) внесення відповідних даних до Реєстру пошкодженого за зруйнованого майна; 3) надання громадянам консультацій щодо механізму надання компенсації; 4) розрахунок розміру компенсації за знищене майно; 5) розгляд питань надання компенсації за знищене майно тощо.	

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
	<p>Під час реалізації таких нових завдань ОМС зіштовхнулись з неврегульованими або суперечливими нормами.</p> <p>- Зокрема, у сфері відновлення пошкодженого житла такі:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Не визначено порядок дій органів місцевого самоврядування в разі звернення громадян, які вже отримали компенсацію до 200 тис. грн, але наявні пошкодження житла на більшу суму. Зміни до Порядку надання компенсації для відновлення окремих категорій об'єктів нерухомого майна, пошкоджених внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації, з використанням електронної публічної послуги “єВідновлення”, затвердженого постановою КМУ № 381 від 21 квітня 2023 р. щодо збільшення граничних сум компенсації з 200 тис. грн до 350 тис. грн за квартири та до 500 тис. грн за приватні будинки набули чинності з 16.08.2023. • Для територіальних громад, які межують з територією російської федерації, або знаходяться у безпосередній близькості до лінії зіткнення, але не належать до територій активних бойових дій, є проблемою проведення обстежень та/або оглядів пошкоджених об'єктів нерухомого майна територіальної громади у зв'язку з обстрілами (наприклад, Великописарівська ТГ). На території таких територіальних громад існує постійна небезпека обстрілів, особливо це стосується територій, що знаходяться в п'яти – тридцяти кілометрах від кордону з рф. • Не врегульовано питання відстеження фактів отримання заявниками від українських чи міжнародних організацій 	<p>Внести зміни до Порядку надання компенсації для відновлення окремих категорій об'єктів нерухомого майна, пошкоджених внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації, з використанням електронної публічної послуги “єВідновлення”, затвердженого постановою КМУ № 381, якими:</p> <ul style="list-style-type: none"> • визначити алгоритм дій органів місцевого самоврядування в разі звернення громадян, які вже отримали компенсацію до 200 тис. грн, але наявні пошкодження житла на більшу суму; • визначити порядок компенсації щодо об'єктів, обсяг пошкоджень яких вище 350 тис. грн (для квартир), або 500 тис. грн (для приватних будинків), які можуть бути відновлені шляхом проведення реконструкції; • визначити порядок компенсації за пошкоджені об'єкти будівництва, щодо яких отримано право на виконання будівельних робіт; складові частини об'єктів будівництва, щодо яких отримано право на виконання будівельних робіт; • розширити перелік підстав для зупинення розгляду заяв у зв'язку з неможливістю проведення обстеження та/або огляду через небезпеку обстрілів для прикордонних з рф територіальних громад; • доповнити Перелік робіт, які необхідно виконати для відновлення експлуатаційної придатності об'єкта, зокрема такими:

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
	<p>грошової чи матеріальної допомоги для проведення ремонтних робіт на об'єктах пошкодженого житла.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Порядок виконання невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 19.04.2022 № 473, не поширюється на об'єкти культурної спадщини, через це неможливо розглядати заяви на компенсацію за пошкоджені житлові приміщення, що знаходяться в об'єктах, які належать до культурної спадщини. • Нереалізована технічно функція щодо роботи адміністраторів ЦНАП з внесення у ДІО даних паперових заяв на компенсацію від громадян. • Порядком надання компенсації за пошкоджені житлові об'єкти, затвердженим постановою 381, передбачено, що такі об'єкти можуть бути відновлені шляхом проведення поточного або капітального ремонту. Водночас, Законом № 2923 передбачено можливість відбудови пошкоджених об'єктів шляхом проведення реконструкції. Є такі пошкодження житла, сума яких по чек-листах вища за передбачений граничний розмір: 500 тис. грн – для приватних будинків, 350 тис. грн – для квартир. • В ДІІ не реалізовано функцію щодо внесення заявником повідомлення про завершення ремонтних робіт разом з фотофіксацією, яка передбачена законодавством (п. 27 Порядку, затвердженого постановою № 381). • Відповідно до Закону № 2923 передбачена компенсація за пошкоджені об'єкти будівництва, щодо яких отримано право на виконання будівельних робіт; складові частини об'єктів будівництва, щодо яких отримано право на виконання 	<ul style="list-style-type: none"> - відновлення зовнішньої поверхні цегляних стін уражених уламками снарядів (без штукатурення та фарбування); - відновлення фасадів (фронтонів) оздоблених «сайдингом», пластиком тощо на металевому каркасі з утепленням / без утеплення. <p>Внести зміни до Порядку виконання невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії Російської Федерації, пов'язаних із пошкодженням будівель та споруд, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 квітня 2022 № 473, якими:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розширити сферу дії Порядку виконання невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії на об'єкти культурної спадщини, у яких знаходяться житлові приміщення. <p>Забезпечити технічну можливість:</p> <ul style="list-style-type: none"> • роботи адміністраторів ЦНАП з внесення у ДІО даних з паперових заяв громадян щодо компенсації за пошкоджене житло; • внесення заявником повідомлення про завершення ремонтних робіт разом з фотофіксацією; • відстеження фактів отримання заявниками від українських чи міжнародних організацій (органи місцевого самоврядування, приватні, благодійні, громадські підприємства, установи, організації) грошової чи матеріальної допомоги для проведення ремонтних робіт на об'єктах пошкодженого житла.

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
	<p>будівельних робіт. Водночас, Порядком, затвердженим постановою № 381, не передбачено алгоритм дій щодо таких об'єктів.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Неповний Перелік робіт, які необхідно виконати для відновлення експлуатаційної придатності об'єкта, передбачений Порядком № 381. <p>- У сфері компенсації за знищене житло такі:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Не реалізована технічна можливість щодо компенсації за знищене житло в разі, якщо є співвласники житла. • Не визначені джерела фінансування демонтажу залишків зруйнованого житла, що є перешкодою у швидкій відбудові та використанні коштів компенсації. Зараз це фінансується з місцевого бюджету за кодом витрат – благоустрій територій. Відповідно ОМСи зазнають критики, що зростають видатки на благоустрій і кошти нібито не йдуть на воєнні потреби, а направляються на благоустрій. • Законом № 2923 не передбачена компенсація за допоміжні будівлі (гаражі, господарські будівлі тощо), а лише за житлові приміщення, що особливо для жителів сільської місцевості є критичним для повернення та відбудови житла у своїй територіальній громаді. • Неврегульоване на законодавчому рівні питання щодо земельної ділянки в разі, якщо за зруйнований приватний будинок громадянин отримує компенсацію у вигляді сертифікату на придбання іншого житла. Земельна ділянка з руїнами будинку залишається у приватній власності. 	<ul style="list-style-type: none"> • Забезпечити технічну можливість щодо надання компенсації за знищене житло в разі наявності співвласників. • Передбачити фінансування робіт з демонтажу за рахунок державного бюджету. • Внести зміни до Закону № 2923, якими передбачити компенсацію за допоміжні будівлі (гаражі, господарські будівлі тощо). • Врегулювати питання щодо передачі земельної ділянки в комунальну власність в разі, якщо за зруйнований приватний будинок громадянин отримує компенсацію у вигляді сертифікату на придбання іншого житла.

9. Проблемні питання органів місцевого самоврядування та пропозиції щодо їх вирішення у сфері житлово-комунального господарства

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
1.	У підприємств сфери житлово-комунального господарства відсутній фінансовий ресурс для оновлення основних засобів підприємств сфери ЖКГ, реалізації енергоефективних заходів, забезпечення капітального ремонту та реконструкції інженерних мереж, вирішення проблеми забезпечення об'єктів критичної інфраструктури та інших важливих об'єктів електричною енергією (в умовах нестабільної роботи енергосистеми держави).	Забезпечити фінансування підприємств сфери житлово-комунального господарства на зазначені цілі за рахунок коштів державного бюджету. Забезпечити на державному рівні залучення коштів міжнародних фінансових організацій тощо для фінансування ними видатків на відповідні цілі.
2.	Неналежне фінансування ремонту і утримання районних та сільських доріг, а також мостів та інших об'єктів дорожньої інфраструктури. Особливо це стосується районів, де велися або ведуться бойові дії. Така ситуація призводить до неможливості користуватися відповідними дорогами без ризику завдати шкоду здоров'ю та життю громадян, а також пошкодити транспортні засоби.	Передати дороги категорії «С» в межах території громад на баланс органів місцевого самоврядування з відповідним виділенням фінансового ресурсу (частини коштів Державного дорожнього фонду та переспрямування коштів обласних бюджетів).
3.	Непогашена державою заборгованість з різниці в тарифах, яка на початок опалювального сезону 2023/2024 року склала 36 млрд грн по підприємствах теплопостачання та водопостачання, погіршує фінансово-економічний стан цих підприємств, не дає можливість своєчасно розраховуватися за енергоносії, виплатити заробітну плату, сплатити податки тощо. Це призводить до нарахування додаткових штрафних санкцій, джерела покриття яких відсутні. Окрім того, така ситуація веде до погіршення надання якості відповідних послуг, а в майбутньому і банкрутства підприємств.	Передбачити в Державному бюджеті України на 2024 рік (а також передбачити в державному бюджеті на наступні роки) кошти для погашення заборгованості з різниці в тарифах, механізм якої визначено Законом України № 1730-VIII. Розробити та ухвалити підзаконні акти, які забезпечать механізм погашення такої заборгованості. Розробити законопроект, який визначить механізм реструктуризації заборгованості підприємств теплопостачання за спожитий природний газ, що виникла після 01 червня 2021 року.
4.	У органів місцевого самоврядування та комунальних підприємств водопостачання не вистачає коштів для забезпечення мешканців населених пунктів якісною питною водою. Для вирішення цієї проблеми необхідно забезпечити прокладення нових інженерних мереж, оновлення та ремонт діючих мереж, будівництво очисних	Відновити у 2024 році фінансування Загальнодержавної цільової соціальної програми «Питна вода України» на 2022-2026 роки.

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
	споруд. Особливо актуальним проведення відповідних робіт є в тих населених пунктах, які постраждали від агресії рф.	
5.	У підприємств галузі поводження з побутовими відходами, а також органів місцевого самоврядування відсутній фінансовий ресурс для організації системи управління такими відходами відповідно до прийнятого Закону України «Про управління відходами», який набув чинності 09.07.2023.	За рахунок видатків державного бюджету передбачити часткове фінансування організації системи управління побутовими відходами.
6.	Внесеними до Закону України «Про автомобільний транспорт» змінами на органи місцевого самоврядування покладено обов'язок забезпечення організації пасажирських перевезень на міських, приміських і міжміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території однієї територіальної громади. Разом з тим, формування та ведення реєстру міжміських і приміських автобусних маршрутів загального користування, що не виходять за межі території однієї територіальної громади, а також затвердження паспортів зазначених маршрутів відповідних залишено у повноваженнях Верховної Ради Автономної Республіки Крим та обласних держадміністрацій. Таким чином, органи місцевого самоврядування не можуть забезпечити в повному обсязі реалізацію повноважень з організації пасажирських перевезень на території відповідних громад	Внести зміни до ст.14 Закону України «Про автомобільний транспорт», якими передати органам місцевого самоврядування повноваження формування та ведення реєстру міжміських і приміських автобусних маршрутів загального користування, що не виходять за межі території однієї територіальної громади, а також затвердження паспортів зазначених маршрутів.
7.	На державному рівні не врегульовані правила руху індивідуального електричного транспорту, відповідні повноваження також не надані органам місцевого самоврядування	Розробити та затвердити правила руху індивідуального електричного транспорту
8.	Постанова Кабінету Міністрів України від 09.06.2021 № 590 «Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану» обмежує можливості органів місцевого самоврядування реалізувати свої повноваження у сфері житлово-комунального господарства.	Розширити перелік першочергових платежів, передбачених Кабінету Міністрів України від 09.06.2021 № 590, які Казначейство буде здійснювати першочергово, видатками у сфері житлово-комунального господарства.

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
9.	Відсутність визначеного законодавством України механізму передачі у власність чи користування співвласникам багатоквартирних будинків земельних ділянок, на яких вони розташовані, зумовлює неможливість виконання органами місцевого самоврядування виконати приписи Закону України «Про житлово-комунальні послуги» в частині передачі цих ділянок. Таким чином, на органи місцевого самоврядування перекладається фінансовий тягар по утриманню таких ділянок.	Внести зміни до Закону України «Про житлово-комунальні послуги», якими відтермінувати покладення на органи місцевого самоврядування обов'язок утримання земельних ділянок під багатоквартирними будинками до моменту, коли буде створений механізм передачі таких ділянок у власність чи користування співвласникам багатоквартирних будинків.
10.	Значна заборгованість населення за спожиті житлово-комунальні послуги призводить до суттєвого погіршення фінансового становища комунальних підприємств. Стягнення боргів споживачів житлово-комунальних послуг виконавчою службою за рішенням судів відбувається неефективно. Відсутність коштів на сплату судового збору для подання позовної заяви для стягнення заборгованості за житлово-комунальні послуги та авансового внеску для виконання судового рішення, тривалий та неефективний механізм стягнення коштів призводить до відмови надавачів житлово-комунальних послуг від стягнення коштів у судовому порядку.	Посилити відповідальність споживачів за несвоєчасну оплату житлово-комунальних послуг, у тому числі і шляхом введення обмежень на здійснення окремих дій майнового характеру, надання окремих адміністративних послуг тощо. Звільнити надавачів житлово-комунальних послуг від сплати судового збору та авансового внеску при подачі позовних заяв до суду та документів про стягнення до органів державної виконавчої служби.
11.	Передбачена постановою Кабінету Міністрів України від 19.07.2022 № 812 черговість здійснення органами Державної казначейської служби України перерахування коштів підприємствам теплопостачання не дає їм можливості здійснювати оплату послуг, матеріалів, обладнання та запасних частин, необхідних для забезпечення діяльності підприємств. Це викликано тим, що зазначені оплати здійснюються в останню чергу, і на них уже не вистачає коштів.	Змінити черговість перерахування коштів, забезпечивши підприємствам теплопостачання можливість першочергово здійснювати оплату послуг, матеріалів, обладнання та запасних частин, необхідних для забезпечення діяльності підприємств
12.	Органи місцевого самоврядування не можуть забезпечити виконання передбаченого законодавством обов'язку щодо передачі новоствореним ОСББ проєктної та технічної документації (згідно визначеного переліку) на багатоквартирний	Передбачити обов'язок передачі лише наявної проєктної та технічної документації на багатоквартирний будинок, передбачений. Окрім того, передбачити обов'язок забудовника, діючих управителів та ОСББ передавати один

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
	<p>будинки протягом 30 днів з моменту надходження відповідного звернення. Це викликано відсутністю у них такої документації у повному обсязі. За умов воєнного стану, в місцевих бюджетах також відсутній необхідний обсяг коштів для виготовлення такої документації, у окремих випадках її виготовлення є неможливим або недоцільним. Окрім того, після прийняття новозбудованих багатоквартирних будинків в експлуатацію, органам місцевого самоврядування не передається відповідна проектна документація для зберігання.</p>	<p>екземпляр зазначеної документації до органів місцевого самоврядування.</p>

10. Проблемні питання органів місцевого самоврядування та пропозиції щодо їх вирішення у сфері освіти

№ п/п	Суть проблеми	Пропозиції щодо вирішення
40.	<p>Недофінансування освітніх послуг через дефіцит освітньої субвенції, недоскональність формули освітньої субвенції, непередбачення фінансування з державного бюджету впровадження реформи «Нова українська школа», відсутність державної підтримки щодо фінансування дошкільної та позашкільної освіти, підтримки дітьми з особливими освітніми потребами.</p> <p>Недостатній обсяг освітньої субвенції для забезпечення виплат заробітної плати працівникам у повному обсязі спричиняє і посилення видаткового навантаження на бюджети місцевого самоврядування у цих питаннях. Органи місцевого самоврядування лише у разі спроможності дофінансовують із місцевого бюджету заробітні плат та надбавки освітянам.</p> <p>Також у 2022 році, після скорочення обсягу освітньої субвенції на 10%, для забезпечення всіх обов'язкових виплат органами місцевого самоврядування було зменшено до мінімального рівня всі надбавки і доплати, які встановлені нормативними актами у граничних розмірах.</p> <p>Обсяг фінансового ресурсу освітньої не забезпечує потребу в коштах на здійснення і обов'язкових виплат відповідно до чинного законодавства, що призведе до утворення кредиторської заборгованості по заробітній платі.</p> <p><i>Недоліки Формули освітньої субвенції.</i></p> <p>На 2023 рік при розрахунку освітньої субвенції змінено окремі параметри:</p> <p>1. Зменшено кількість годин відповідно до навчальних планів для закладів загальної середньої освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - для 1-4 класів – з 25 до 23 годин; - для 5-9 класів – з 34 до 32,7 годин; - для 10-12 класів – з 38 до 35,5 годин. 	<p>1. З метою забезпечення державних гарантій педагогічним працівникам, недопущення утворення кредиторської заборгованості зі зарплаті необхідно збільшити обсяг освітньої субвенції бюджетам місцевого самоврядування на 2023 рік шляхом перегляду параметрів, що застосовуються для розрахунку, та не застосовувати знижувальний коефіцієнт.</p> <p>2. Внести зміни до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Бюджетного кодексу України, Порядку та умов надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 р. № 6 в частині спрямування коштів на виплату зарплати працівникам дошкільних та позашкільних закладів, мистецьких освітніх закладів та непедагогічному персоналу закладів загальної середньої освіти за рахунок коштів державного бюджету.</p> <p>3. Запровадити освітню субвенцію на оплату праці педагогічним працівникам закладів дошкільної, позашкільної освіти та мистецьких освітніх закладів.</p> <p>4. Внести змін до Формули освітньої субвенції, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України 27.12.2017 № 1088, якими:</p> <ul style="list-style-type: none"> - усунути перелічені недоліки Формули; - переглянути методику розподілу освітньої субвенції в сторону збільшення коефіцієнтів для громад зі значним відсотком сільського населення; - чітко визначити межі кількості учнів, (особливо нижню), у різних типах закладів освіти;

	<p>Таким чином, при розрахунку обсягу освітньої субвенції не враховано повний об'єм педагогічних ставок (без урахування поділу).</p> <p>2. До розрахункового обсягу освітньої субвенції застосовується коефіцієнт 0,9, що збільшує і без того значний дефіцит освітньої субвенції.</p> <p>3. З'явився параметр «зарплата простій». Проте, відповідно до статті 57-1 Закону України «Про освіту» за педагогічними працівниками під час запровадження простою зберігається середній заробіток.</p> <p>Крім того, контингент учнів загальноосвітніх шкіл територіальної громади, які беруться для розрахунку, не відповідає даним мережі станом на 5 вересня 2022 року. Таким чином, при розрахунку не враховано 11 класів.</p> <p>Також кількість класів і учнів, які враховані у розрахунку обсягу субвенції не відповідає звітності відділу освіти, молоді, спорту, культури та туризму місцевої ради у системі ІСУО та ДІСО на початок 2022/2023 навчального року.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - включити у формулу РНК (розрахункову наповнюваність класів) учнів, які навчаються за індивідуальною формою здобуття освіти (педагогічний патронаж); - передбачити кошти на оплату корекційних годин для дітей з особливими освітніми потребами; - врахування у формулі видатків на індивідуальне навчання (педагогічний патронаж). <p>5. Передбачити у державному бюджеті ресурс на реалізацію програми НУШ для 5-9 класів та організації всеукраїнського пілотного навчання для педагогів 7-9 класів (за аналогією 1-4 класів) Державного стандарту базової середньої освіти з отриманням сертифіката тренера.</p> <p>Виділити кошти освітньої субвенції на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти “Нова українська школа” (5-6 класи).</p> <p>6. Передбачити у державному бюджеті субвенцію на облаштування ресурсних кімнат для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.</p> <p>7. Передбачити у державному бюджеті ресурс на виконання програми «Спроможна школа для кращих результатів».</p> <p>8. Передбачити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на сучасне технічне оснащення освітнього процесу в умовах дистанційного навчання (ноутбуки для педагогів, зокрема сільських шкіл, серверів, розроблення програм).</p>
41.	<p>Непосильне фінансове навантаження на бюджети місцевого самоврядування, спричинене змінами до Закон України «Про освіту», а саме статтею 57¹ Державні гарантії в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану, якою передбачено, що здобувачам освіти, працівникам закладів освіти, установ освіти, наукових установ, у тому числі тим, які в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану в Україні чи окремих її місцевостях,</p>	<p>Виключити із статті 57¹ Закон України «Про освіту» норму щодо збереження середнього заробітку працівникам закладів освіти, установ освіти, з огляду на відсутність коштів з освітньої субвенції</p>

	оголошених у встановленому порядку (особливий період) були вимушені змінити місце проживання (перебування), залишити робоче місце, місце навчання, незалежно від місця їх проживання (перебування) на час особливого періоду гарантується: - організація освітнього процесу в дистанційній формі або в будь-якій іншій формі, що є найбільш безпечною для його учасників; - збереження місця роботи, середнього заробітку, здійснення виплати стипендії та інших виплат, передбачених законом.	
42.	Фінансові труднощі територіальних громад щодо будівництва/реконструкції та облаштування споруд цивільного захисту (бомбосховищ, укриттів) на території закладів освіти. Як наслідок неможливість проведення навчання офлайн у закладах освіти.	Збільшити обсяг наявної субвенції на облаштування споруд цивільного захисту. Також необхідно передбачити додаткове фінансування з державного бюджету на втілення змін генеральних планів населених пунктів і детальних планів територій з метою обов'язкового передбачення розгалуженої мережі облаштованих споруд цивільного захисту, які гарантують збереження здоров'я і життя людей під час обстрілів, повітряних атак тощо.
43.	Відсутність державного фінансового забезпечення на оплату харчування дітей пільгових категорій. У зв'язку з масовим наданням статусу «дитина, яка постраждала внаслідок бойових дій» збільшилась кількість дітей, які мають бути забезпечені безоплатним харчуванням, проте фінансування на забезпечення не було виділено.	Запровадити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам для оплати витрат на харчування дітей пільгових категорій.
44.	Колізія в законодавстві: ч. 2 ст. 57 ЗУ «Про освіту» передбачає виплату середнього заробітку працівникам, які мобілізовані до лав збройних сил України, а внесені зміни в ч. 3 ст. 119 КЗпП України гарантує працівнику тільки збереження робочого місця і посади, а норму по виплаті середнього заробітку виключено.	Усунути колізію. Передбачити відповідне фінансування через освітню субвенцію.
45.	Недофінансування видатків на здійснення переданих з державного бюджету з утримання закладів освіти та охорони здоров'я внаслідок ненадходження відповідної додаткової дотації до бюджетів місцевого самоврядування. Це спричинено суб'єктивним підходом до розподілу такої дотації – обласні держадміністрації користуючись наданими повноваження залишають дотацію на рівні обласних бюджетів.	Внести зміни до Бюджетного кодексу України, якими: 1) внести зміни до формули розподілу додаткової дотації на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я, де збільшити частку спрямування дотації до бюджетів місцевого самоврядування;

		2) закріпити обов'язок розподілу такої дотації між усіма місцевими бюджетами на рівні Закону України про Державний бюджет України на відповідний рік, тобто скасувати розподіл дотації через обласний рівень.
46.	Нестача фінансових ресурсів у органів місцевого самоврядування на проведення відновлення об'єктів критичної інфраструктури, закладів освіти, що зазнали пошкоджень, зруйновані внаслідок збройної агресії РФ.	Передбачити у Державному бюджеті України відповідних субвенцій (дотацій) на відновлення.
47.	Неможливість через окупацію та воєнні дії вчасно подати дані для розрахунку освітньої субвенції, як наслідок - невиділення коштів та неможливість фінансування заробітної плати педагогічним працівникам громади. Рух контингенту учнів впливає на розрахунок освітньої субвенції. Тарифікація працівників освіти здійснюється за мережею, затвердженою на 05 вересня кожного року. При розрахунку освітньої субвенції на 2023 рік взято контингент учнів на 02 листопада.	Передбачити фінансування освітньої субвенції для органів місцевого самоврядування, які не подали на 5 вересня дані через окупацію та воєнні дії, але які були згодом деокуповані, за рахунок резерву освітньої субвенції. Здійснювати коригування обсягів освітньої субвенції, враховуючи контингент учнів станом на 01 січня 2023 року.
48.	Заборона використовувати майно ліквідованих закладів освіти за іншим напрямком призводить до його руйнування.	Внести зміни до законів України «Про оренду державного та комунального майна», «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту» в частині дозволу органам місцевого самоврядування використовувати майно ліквідованих закладів загальної середньої освіти та дошкільної освіти для потреб суспільного життя місцевої громади, а також здавати в оренду майно ліквідованих комунальних закладів у міській місцевості та спрямовувати кошти від оренди виключно на освітні потреби.
49.	Обмеженість доступу закладів освіти до цифрових технологій (мережа інтернет, забезпечення комп'ютерною технікою).	Забезпечити збільшення фінансування закладів загальної середньої освіти, дошкільної та позашкільної освіти комп'ютерною технікою та доступом до швидкісного інтернету.
50.	Відсутність у територіальних громад міст обласного значення – обласних центрів повноважень щодо управління закладами професійно-технічної освіти, які розташовані на території цих міст, а також щодо формування регіонального замовлення на підготовку робітничих кадрів.	Фінансування видатків на підготовку кадрів на умовах регіонального замовлення в закладах професійно-технічної освіти, які розташовані на території міст обласного значення – обласних центрів здійснювати з обласних бюджетів.
51.	Законодавча обмеженість участі засновників-органів місцевого самоврядування у складі конкурсної комісії по відбору директорів шкіл	Внести зміни до ст.39 Закону України «Про повну загальну середню освіту», а саме включити до складу конкурсної комісії

		працівників відділу освіти або діючих директорів закладів освіти для більш професійного відбору.
52.	Примірні інструкції з діловодства в закладах дошкільної та позашкільної освіти 2012 року не відповідають нормам ЗУ «Про освіту».	Розробити нові Примірні інструкції з діловодства в закладах дошкільної та позашкільної освіти.
53.	Позбавлення можливості педагогічним працівникам, а також працівникам відділів та управлінь освіти, інших органів виконувати, крім основної, іншу оплачувану роботу на умовах трудового договору у вільний від основної роботи час на тому самому або іншому підприємстві, в установі, організації або у роботодавця – фізичної особи. Внаслідок прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин» від 01.07.2022 № 2352-IX, яким було внесено зміни до ст. 102-1 КЗпП України	Внести зміни до ст. 102-1 КЗпП України.
54.	Збереження кадрів у сфері освіти. Внаслідок повномасштабного вторгнення РФ та окупації територій України, освітня діяльність на цих територіях неможлива. Як наслідок багато працівників освіти знаходяться в простой, звільняються або були звільнені.	Створити кадровий резерв працівників освіти для уникнення кадрового голоду в майбутньому.
55.	Відсутність достатнього учнівського контингенту на територіях, які були деокуповані, територіях на яких ведуться (велися) активні бойові дії. У зв'язку з масовим переміщенням дітей з вищезазначених територій, кількість учнівського контингенту різко зменшилась. Проте необхідність в наданні освітніх послуг на цих територіях лишається.	Створити спеціальні умови фінансування та застосування нормативно-правових актів до закладів освіти на територіях, які входять до переліку наказу Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України № 309 від 22.12.2022
56.	Оптимізація освітньої мережі під час війни. У зв'язку з постійними ракетними обстрілами цивільної інфраструктури, в т.ч. закладів освіти та непередбачуваність змін в кількості учнівського контингенту виникає проблема нераціональної оптимізації освітньої мережі.	Розробити методичні рекомендації щодо оптимізації освітньої мережі на територіях які входять до переліку наказу Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України № 309 від 22.12.2022. Розробити механізм запровадження альтернативної освітньої мережі для громад в яких кількість учнівського контингенту різко зменшилась чи збільшилась.

**11. Проблемні питання органів місцевого самоврядування та пропозиції щодо їх вирішення
у сфері адміністративних послуг**

№	Суть проблеми	Пропозиції щодо її вирішення
22.	<p>Необхідність актуалізації переліку адміністративних послуг органів виконавчої влади та адміністративних послуг, що надаються органами місцевого самоврядування у порядку виконання делегованих повноважень, які є обов'язковими для надання через центри надання адміністративних послуг, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 травня 2014 року №523-р (в редакції розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 серпня 2021 року № 969-р), а саме видалити послуги:</p> <p>1) через можливість їх отримання лише в електронному вигляді - №223 Реєстрація декларації про відходи (00258);</p> <p>2) через відсутність правових підстав надання через ЦНАП - №167 «Видача відомостей з документації із землеустрою, що включена до Державного фонду документації із землеустрою» (00066), оскільки постановою Кабінету Міністрів України від 21 квітня 2021 року №393 «Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України» визначено надання зазначеної інформації в порядку Закону України «Про доступ до публічної інформації»;</p> <p>3) через наявність дублюючих послуг (Наказ Держгеокадастру від 29.11.2022 №365) - №147 «Внесення до Державного земельного кадастру відомостей про землі в межах територій адміністративно-територіальних одиниць з видачею витягу» (00074), №148 «Внесення до Державного земельного кадастру змін до відомостей про землі в межах територій адміністративно-територіальних одиниць з видачею витягу» (00075) (дублюючими є послуги №415 «Внесення до Державного земельного кадастру відомостей про землі в межах територій територіальних громад з видачею витягу» (02453) та №416 «Внесення до Державного земельного кадастру змін до відомостей про землі в межах територій територіальних громад з видачею витягу» (02452).</p>	<p>Провести інвентаризацію переліку послуг і внести зміни до розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 травня 2014 року №523-р</p>
23.	<p>Низький рівень адміністративного збору або взагалі відсутність плати за базові послуги. Ненадходження частини адміністративного збору за надання послуг до місцевих бюджетів</p>	<p>Перегляд підзаконних актів, які встановлюють адміністративний збір за найбільш поширені адміністративні послуги. Прийняття Закону «Про адміністративний збір» з чіткими</p>

№	Суть проблеми	Пропозиції щодо її вирішення
		<p>правилами встановлення ставок адміністративного збору та їх перегляду.</p> <p>Збільшення адміністративного збору за надання адміністративної послуги у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно. Зокрема, розмежування адміністративного збору в залежності від площі об'єкту нерухомого майна та суб'єкта права (фізична, юридична особа).</p>
24.	<p>Забезпечення доступності послуг реєстрації актів цивільного стану в ЦНАПах.</p> <p>Зокрема вирішення проблеми надання адміністративних послуг у сфері ДРАЦС органами місцевого самоврядування колишніх міст обласного значення, можливості ОМС безпосередньо працювати з електронним реєстром, а отже, неможливість отримання громадянами швидких послуг ДРАЦС у ЦНАП за один візит, що прямо передбачено Законом України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану»</p>	<p>Внесення змін до Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану» та/або підзаконних актів</p>
25.	<p>Відсутня інтеграція адміністративних послуг, що надаються територіальними органами ДПС (зокрема, формування РНОКПП), у послуги ЦНАПів</p>	<p>Внесення змін до підзаконних актів, які регулюють процедури надання відповідних послуг</p>
26.	<p>Неможливість заповнення вакантних посад державних реєстраторів органів місцевого самоврядування.</p> <p>Для працевлаштування державним реєстратором законодавством встановлено «жорсткі» вимоги (додатково до загальних вимог):</p> <ul style="list-style-type: none"> - стаж роботи у сфері права не менше 3 років або перебування на посаді державного реєстратора не менше 1 року; - проходження тестування на знання законодавства у Міністерстві юстиції України – для осіб, які не працювали до цього на посаді державного реєстратора; - проходження спеціальної перевірки у Міністерстві юстиції України – для осіб, які працювали на посаді державного реєстратора в іншому суб'єкті державної реєстрації. <p>Пов'язана проблема - відновлення доступу до Реєстру речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень державним реєстраторам, які перебували і</p>	<p>Оперативний перегляд обмежень запроваджених актами Уряду та Мін'юсту і спрощення умов призначення на посади державних реєстраторів в органах місцевого самоврядування</p>

№	Суть проблеми	Пропозиції щодо її вирішення
	сьогодні перебувають у трудових відносинах з органами місцевого самоврядування, але станом на 24.02.2022 року не були підключені до вищезазначеного реєстру з тих чи інших причин (перебували у відпустці по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку). Постановою Кабінету Міністрів України № 209 від 06.03.2022р. такі ситуації не передбачені, а державні реєстратори вважаються такими, що не відповідають вимогам законодавства.	
27.	Проблема з залученням до відповідних профільних структурних підрозділів ІТ-спеціалістів відповідної кваліфікації через низьку (для такого роду фахівців) заробітну плату, яка передбачена нормами формування заробітної плати в органах місцевого самоврядування	До набрання чинності нового Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» забезпечити внесення змін до постанови КМУ 09.03.2006 №268 у частині підвищення посадових окладів
28.	<p>Проблеми з функціонуванням програмного комплексу «Соціальна громада» унеможливають його повноцінне використання в окремих напрямках. Зокрема:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Відсутня функція формування повідомлення про прийняті рішення щодо призначення/відмову у призначенні Компенсації. 2. Відсутня можливість здійснювати перерахунок допомоги (у разі виявлення обставин, які впливають на розмір вже призначеної компенсації). 3. Відсутня функція розрахунку, внесення та утримання переплати. 4. Відсутня можливість здійснення вибірки в розрізі районів. 5. Відсутня можливість формування звітності щодо кількості введених заяв та прийнятих рішень. 6. Відсутня можливість здійснювати Управлінням без участі ІОЦ зміну реквізитів, персональних даних отримувача, у разі коли такі зміни відбулися. 7. Відсутня інформаційно-пошукова система. 8. Відсутня можливість повернення особової справи на доопрацювання у разі виявлення помилки при перевірці особової справи. 9. Не реалізована функція верифікації щодо осіб, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі та отримувачів соціальних послуг, зокрема інформація про смерть. 10. Виплатні відомості за поточний місяць формуються за декілька днів до закінчення місяця. Після формування відомості та до закінчення місяця 	Вдосконалити ПК «Соціальна громада». Налагодити безперебійне її функціонування.

№	Суть проблеми	Пропозиції щодо її вирішення
	<p>продовжується призначення компенсації за заявами заявників. При формуванні відомості за поточний місяць не враховуються нарахування за попередній місяць. Наприклад, відомість за вересень сформована 25.09.2023, компенсація призначена за заявою від 28.09.2023 з 01.09.2023, при формуванні відомості за жовтень 2023 року, не включається нарахування за вересень 2023 року.</p> <p>11. У відомість в Соцгромаді не попадають особи, які отримують компенсацію за надані соціальні послуги на професійній основі.</p> <p>12. Відсутня можливість включення сум недоотриманої допомоги члену сім'ї померлого заявника який здійснював догляд.</p>	
29.	<p>Проблеми з функціонуванням програмним продуктом «Єдина інформаційна система соціальної сфери» унеможливають його повноцінне використання в окремих напрямках. Зокрема:</p> <p>1. В ЄІССС неможливо змінити суму нарахування з 3 тис. грн на 2 тис. грн у разі не продовження групи інвалідності з серпня 2023.</p> <p>2. В ЄІССС відсутня можливість зробити запит електронної особової справи члена сім'ї, який отримував допомогу за попереднім фактичним місцем проживання самостійно або входив до складу сім'ї в іншому УСЗН (наприклад, дитина входила до складу сім'ї батька, змінила місце фактичного перебування та стала на облік в інше УСЗН у складі сім'ї матері).</p> <p>3. Не доопрацьовано програмний комплекс Єдина інформаційна система соціальної сфери щодо відпрацювання справ (нарахування та виплата) допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам по рішенню суду з 01.03.2022 по 30.04.2022.</p> <p>4. Не доопрацьовано ПК ЄІССС для здійснення до рахунку помилково утриманих коштів допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам за місцем попереднього перебування на обліку.</p> <p>5. Не доопрацьовано ПК ЄІССС для внесення суми повернутих коштів надміру сплаченої допомоги, як особисто заявником так і банком.</p> <p>6. При зміні місця проживання ВПО через ДІЮ, в деяких випадках формуються рішення лише в ЕОС, а в РЕЄСТРІ РІШЕНЬ (ВСІ) таке рішення відсутнє.</p>	<p>Доопрацювати програмний продукт «Єдина інформаційна система соціальної сфери»</p>

№	Суть проблеми	Пропозиції щодо її вирішення
	<p>7. Як відпрацювати код 428, щоб рекомендація не надходила кожного місяця? (428- задеклароване/zareєстроване місце проживання особи, яка є отримувачем допомоги ВПО, не входить до переліку територій, на яких ведуться бойові дії або тимчасово окуповані території).</p> <p>8. Не проходять верифікацію довідки внутрішньо переміщених осіб, яким видано свідоцтво про народження за кордоном.</p> <p>9. Не розроблено функціонал повернення неправомірно утриманих коштів допомоги на проживання ВПО.</p> <p>10. В програмі ЄІССС неможливо правильно провести нарахування та виплату допомоги на дитину з інвалідністю, а саме, коли виплата допомоги проводиться з надбавкою на догляд, але заявник працевлаштувався та надав заяву щодо припинення виплати надбавки на догляд.</p> <p>11. Допрацювати ЄІССС в частині закриття переplat наданням можливості вносити повернення особисто одержувачем допомоги в готівковій формі. Питання не вирішується із 2022 року.</p> <p>12. По верифікації, яка надходить для опрацювання невідповідностей, є необхідність надавати окремими файлами, або надати можливість відфільтровувати нові записи від повернутих Мінфіном для повторного опрацювання.</p> <p>13. Заявникам, які зверталися за допомогою внутрішньо переміщеним особам до 01.08.2023 р. та термін МСЕКу яких закінчився, допомога виплачується в розмірі 3000 грн. Автоматично в програмному комплексі ЄІССС перерахунок на зменшення розміру допомоги не здійснюється. При обговоренні даного питання на онлайн нарадах чіткої відповіді не було отримано.</p> <p>14. Призначення державної соціальної допомоги особам з інвалідністю з дитинства в ЄІССС призначається з дати встановлення МСЕК, відповідно до Порядку допомога призначається з дати звернення.</p> <p>15. Необхідність у виправленні технічних помилок при проведенні нарахування та виплати 6 видів допомог на промисловому середовищі ЄІССС, оскільки при звірці відомостей за листопад 2023 року виявлено ряд</p>	

№	Суть проблеми	Пропозиції щодо її вирішення
	розбіжностей сум між нарахованими сумами в програмному забезпеченні АСОПД і ЄІССС, що створює переплату або недоплату державних коштів.	
30.	Проблеми з функціонуванням інформаційної системи "Вулик", відсутність інтеграції її з системами та державними реєстрами, зокрема ЄДП, ДРПП, ІС "РТГ" , подвійна робота адміністраторів ЦНАПів щодо внесення заяв.	Провести технічну та програмну модернізацію інформаційну систему "Вулик"
31.	<p>Проблеми у роботі з електронними реєстрами та відсутність належної взаємодії між різними електронними реєстрами. Зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> • відсутність належного перенесення даних до Єдиного державного демографічного реєстру з комунальних реєстрів територіальних громад; • потреба у повноцінному приєднанні ЦНАПів до системи надання електронних послуг для надання максимальної кількості адміністративних послуг, в тому числі документів дозвільного характеру, передбачених ЗУ «Про перелік документів дозвільного характеру в сфері господарської діяльності» через електронний державний ресурс «Дія. Державні послуги онлайн»; • технічні помилки при роботі з Реєстром будівельної діяльності (висне), що призводить до затягування строків розгляду відповідних заяв; • проблемні питання Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва (ЄДЕССБ): - невідповідність назв адміністративних послуг в ЄДЕССБ ідентифікаторам адміністративних послуг, кодифікованих розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.05.2014 р. № 523-р та Гідом з державних послуг; - невідповідність функціоналу ЄДЕССБ чинному законодавству, а саме: засобами ЄДЕССБ при формуванні справ для розгляду відповідними органами ДАБК формується витяг, а не заява на отримання адміністративної послуги, що суперечить нормам діючого законодавства, зокрема, ч. 4 ст. 9 Закону України «Про адміністративні послуги»; - неактивний функціонал з вибором типу звернення «поштове відправлення» тощо; • відсутність у адміністратора ЦНАП можливості формувати інформаційну довідку з Державного реєстру речових прав на нерухоме 	<p>Забезпечити безперебійну та коректну роботу електронних реєстрів, проведення профілактичних та/або планових технічних робіт з підтримки електронної системи у належні строки.</p> <p>Доопрацювати функціонал електронних реєстрів та сервісів, з огляду на їх використання ЦНАПами та необхідність швидкого надання послуг.</p> <p>Поетапне впровадження взаємодії та швидкої синхронізації реєстрів та програмних комплексів, які використовуються у ЦНАП для надання послуг (наразі адміністраторам ЦНАП доводиться паралельно працювати в кількох програмах та часто вручну дублювати інформацію). Зокрема, виконання синхронізації реєстрів територіальної громади і Єдиного державного демографічного реєстру для автоматичного понесення даних у зв'язку зі зміною імені, зміною ID-картки та ін.</p>

№	Суть проблеми	Пропозиції щодо її вирішення
	<p>майно одразу після реєстрації заяви, що значно скоротило б час на її отримання заявником за один візит;</p> <ul style="list-style-type: none"> • відсутність взаємодії або швидкої синхронізації реєстрів та програмних комплексів, які використовуються у ЦНАП для надання послуг (наразі адміністраторам ЦНАП доводиться паралельно працювати в кількох програмах та часто вручну дублювати інформацію) 	
32.	<p>Невчасне отримання роз'яснення від центральних органів виконавчої влади щодо введення нових адміністративних послуг та змін до законодавства викликає проблеми в роботі</p>	<p>Необхідно створити централізований та спеціалізовані канали інформування про всі зміни в законодавстві, що стосуються питань надання адміністративних послуг. Необхідно забезпечити фахове навчання спеціалістів громад щодо користування електронними сервісами</p>
33.	<p>Відсутність або застарілість обладнання, відсутність автономного живлення, висока вартість підключення до національної системи конфіденційного зв'язку, щомісячної абонплати за користування нею перешкоджають належному і повсюдному наданню ЦНАПами популярних адміністративних послуг</p>	<p>Надання ЦНАПам за рахунок державного бюджету необхідного обладнання, зокрема робочих станцій для оформлення та видачі паспортних документів, взяття біометричних даних і реєстрації місць проживання. Суттєве здешевлення або оплата за рахунок державного бюджету послуг національної системи конфіденційного зв'язку</p>